

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну
Кафедра графічного дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Розробка авторських ілюстрацій до казки Ш. Перро «Попелюшка»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Графічний дизайн

Виконала: студентка групи БДг4-21

Усик К. А.

Науковий керівник д. мист., проф.

Скляренко Н.В.

Рецензент: д.т.н., проф.

Пашкевич К.Л.

Київ 2025

АНОТАЦІЯ

Усик К.А. Розробка авторських ілюстрацій до казки Ш. Перро «Попелюшка». – Рукопис.

Кваліфікаційна робота здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2025 рік.

Робота присвячена створенню авторських ілюстрацій до казки Шарля Перро «Попелюшка». Вивчено історичний шлях розвитку книжкової ілюстрації, особливо у казках. Особливу увагу приділено стилістичним рішенням видатних ілюстраторів Гюстава Доре та Артура Рекхема. У роботі розглянуто мистецькі прийоми, що використовуються у створенні візуального супроводу до літературних творів, та визначено основні тенденції в ілюструванні казок. Підкреслено важливість взаємодії ілюстрацій із сюжетом та емоційною складовою казки. За результатами дослідження створено цикл авторських цифрових ілюстрацій, які відтворюють найважливіші моменти розповіді та передають її атмосферу та тематичне розмаїття.

Отримані матеріали можуть бути використані у видавничій діяльності, освітніх цілях та для популяризації класичної літературної спадщини серед сучасної аудиторії.

Ключові слова: *ілюстрація, казка, Шарль Перро, Попелюшка, цифрове мистецтво, візуальна комунікація, художній аналіз.*

ANNOTATION

Usyk K.A. Development of author's illustrations to the fairy tale "Cinderella" by Ch. Perrault. – Manuscript.

Qualifying work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 022 Design - Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2025.

The bachelor thesis is focused on the development of author's illustrations for Charles Perrault's fairy tale "Cinderella." Historical development of book illustrations, particularly fairy-tale book illustrations, is researched. Special attention is given to the stylistic solutions of master illustrators such as Gustave Doré and Arthur Rackham. The research examines artistic techniques used in the production of visual accompaniment to literary works and determines key trends in the illustration of fairy tales. The importance of unifying illustrations with the plot and emotional atmosphere of the tale is emphasized. Based on the study, a series of original digital illustrations was created, representing the most important moments of the narrative and capturing its atmosphere and thematic richness.

The resulting products can be applied in publishing, educational activities, and for promotion of classical literary heritage among contemporary readers.

Keywords: *illustration, fairy tale, Charles Perrault, Cinderella, digital art, visual communication, artistic analysis.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ.....	10
1.1. Сутність і функції ілюстрації в системі оформлення книги.....	10
1.2. Об'єкт і предмет дослідження у контексті графічного дизайну...	14
1.3. Історичний огляд інтерпретацій казки «Попелюшка» в образотворчому мистецтві.....	19
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНО-АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ.....	26
2.1. Аналіз об'єкта проєктування та характеристика проєктної ситуації.....	26
2.2. Аналіз вітчизняних і зарубіжних аналогів ілюстрацій до казки «Попелюшка».....	32
2.3. Визначення задачі та шляхів вирішення ілюстрацій засобами дизайну.....	38
Висновки до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ АВТОРСЬКИХ ІЛЮСТРАЦІЙ ДО КАЗКИ «ПОПЕЛЮШКА».....	44
3.1. Пошук образу та композиція авторських ілюстрацій.....	44
3.2. Виконання проєктно-графічних робіт.....	47
3.3. Технічне забезпечення виконання проєкту.....	51
Висновки до розділу 3.....	52
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
ДОДАТКИ.....	63

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі ілюстрація залишається важливим засобом візуальної комунікації, дозволяючи передавати зміст літературних творів, їхню емоційну атмосферу та художню образність. Особливе місце в цьому процесі займають ілюстрації класичних казок, які є невід'ємною частиною культурної спадщини людства. Казка Шарля Перро «Попелюшка» – один із найвідоміших та найулюбленіших творів світової літератури, який неодноразово потрапляв у центр уваги ілюстраторів різних епох.

Актуальність теми зумовлена необхідністю сучасної художньої інтерпретації класичних сюжетів, адаптації їхньої візуальної мови до естетичних запитів та вподобань сучасного глядача. Розробка оригінальних ілюстрацій до казки «Попелюшка» дозволяє не лише зберегти її культурну цінність, а й надати твору нового звучання завдяки індивідуальному творчому баченню художника та використанню сучасних цифрових художніх технік і технологій.

Таким чином, створення нових ілюстрацій сприяє популяризації класичної літератури серед сучасної аудиторії, розвитку ілюстративного мистецтва та розширенню можливостей візуальної інтерпретації літературних текстів.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є розробка авторських ілюстрацій до казки Ш. Перро «Попелюшка» шляхом створення оригінальної художньої концепції, що відображає зміст і атмосферу твору із використанням сучасних засобів ілюстративного мистецтва.

Завдання дослідження. Завданнями роботи є наступні:

- 1) проаналізувати літературні та візуальні джерела, дослідивши наявні ілюстрації до казок про Попелюшку, зокрема роботи класичних майстрів, таких як Гюстав Доре та Артур Рекхем, а також сучасних художників;

- 2) розробити концепцію, визначивши стиль і художні особливості майбутніх ілюстрацій, обрати колірну палітру, техніку й основні композиційні рішення;
- 3) створити фрескізи і завершенні цифрові роботи, що передають ключові сцени з казки;
- 4) підготувати ілюстрації до друку, забезпечити необхідні технічні параметри (300 dpi, CMYK) та адаптувати їх для мультимедійного використання.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес створення ілюстрацій до літературного твору, зокрема відомої віками казки Шарля Перро «Попелюшка» як засобу зображення тексту в сучасному ілюстративному дизайні.

Предметом дослідження є засоби художньої виразності, стилістичні прийоми та технічні особливості створення авторських ілюстрацій до казки Ш. Перро «Попелюшка» у контексті сучасного дизайну.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використано комплекс методів дослідження. Історичний метод сформував розвиток книжкової ілюстрації, еволюцію художнього оформлення казки «Попелюшка» у світовому контексті та дозволив проаналізувати творчість видатних ілюстраторів Доре та Артура Рекхемів. Метод порівняння сприяв стилістичному, композиційному та образотворчому вирішенню. Аналітичний метод дозволив опрацювати літературні та наукові джерела з графічного дизайну, дитячої ілюстрації, сучасних напрямів мистецтва. За допомогою методу узагальнення визначено авторський підхід у створенні ілюстрацій та візуальний стиль, кольорову гаму та принципи композиції. Візуально-аналітичний метод дав можливість оцінити ефективність зображень з естетичної, перцептивної та референційної (до текстового вмісту) точок зору.

Елементи наукової новизни одержаних результатів. У дослідженні вперше здійснено поглиблений аналіз особливостей, що ілюструють класичну

літературну казку «Попелюшка» в контексті сучасного дизайну. Описано особливості художньої спадщини великих ілюстраторів минулого, а також сформовано бачення стилістичного та композиційного вирішення ілюстрацій до твору Ш. Перро. Це дослідження формує унікальний графічний образ персонажів, що втілює класичні риси з естетикою минулого. У роботі вперше висунуто авторський ілюстративний підхід, який можна застосувати до сучасних видань дитячої книжки з урахуванням зорового сприйняття маленького читача.

Практичне значення одержаних результатів. Результати роботи складають серію авторських ілюстрацій до літературної казки Ш. Перро «Попелюшка». Це є одним із перших практичних результатів у сучасних видавничих проєктах, таких як оформлення книг, електронні видання чи навчальні матеріали для дітей. Розроблені ілюстрації відповідають сучасним потребам у дитячій графіці, враховують естетичні уподобання сучасної аудиторії та сприяють створенню візуального інтересу до твору. Ілюстрації також можуть бути використані в експозиційно-виставковій діяльності, як зразок авторського підходу до класичного літературного матеріалу.

Апробація результатів дослідження. Результатом апробації є участь у фестивалі «Poster Challenge», організованому кафедрою візуальної комунікації Інституту мистецтва та дизайну Університету комісії національної освіти (Польща), 03.03.2025 р.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, 3 розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (59 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 62 стор., додатків – 10 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

1.1. Сутність і функції ілюстрації в системі оформлення книги

Ілюстрація в оформленні книжки – це візуальний аспект, який доповнює, інтерпретує чи розширює зміст тексту, допомагає зрозуміти й відчувати твір. Це не тільки робить книгу кращою, але й є способом показати щось між письменником і читачем. Графічне зображення в художній книзі виконує інформативну, декоративну, оповідальну та виховну функції, як показало дослідження Вікторії Олійник. Це говорить про його багатоаспектну роль у структурі оформлення книги [3].

Ілюстрація в книжковому дизайні займає дуже актуальне місце в сучасному світі, віддзеркалюючи хвилю цифровізації та інновацій у видавничій справі. Використання комп'ютерних технологій в ілюструванні дозволяє поєднувати традиційні художні техніки з найсучаснішими цифровими методами, відкриваючи нові можливості для візуального оформлення книжок.

Ілюстрація в дизайні книги виконує багато важливих функцій, які суттєво впливають на сприйняття, розуміння та емоційну участь читача. На першому місці — інформативна функція: ілюстрація візуально підсилює пояснення тексту, особливо в дитячих книжках, підручниках, науково-популярних виданнях тощо. Вона допомагає читачеві краще уявити описувані події, героїв, об'єкти, тим самим активізуючи наочно-образне мислення [27].

Не менш важливою є комунікативна роль — ілюстрація встановлює емоційний зв'язок між книгою та глядачем, посилюючи ефект тексту за допомогою малюнків, кольорів, оформлення та настрою. Він створює обстановку, передає основне повідомлення чи ставлення до сцени — те, що зазвичай важко передати словами.

Естетична роль авторського малюнка полягає в структуруванні книги як художнього цілого. Він має гармонійно поєднуватися зі словом, обстановкою та макетом, привертаючи увагу читача до стилю та жанру. Ілюстрації підвищують художню цінність книги, зробити її більш привабливою для різних аудиторій [47].

Крім того, ілюстрація виконує мотиваційну функцію — особливо в дитячій чи навчальній літературі. Заплановані візуальні матеріали підштовхують до читання або навчання, полегшують отримання інформації та підвищують інтерес до змісту [34].

Також виділяється те, що ілюстрація виконує ідентифікаційну функцію. Її інтерпретують як формування візуального стилю видання чи цілої серії книг. Це допомагає розпізнати бренд видавництва чи ім'я ілюстратора [55].

Графічні зображення відіграють вирішальну роль у сприйнятті художнього тексту, оскільки саме вони виступають посередником між словесним образом і внутрішньою уявою. Можна багато свідчити про те, що якщо вдало підібрані ілюстрації підкріплюють текст, вони глибше впроваджують читача в сюжет, виразніше відчують емоційну атмосферу твору, краще розуміють характери героїв і загальний стиль оповідання. Це дуже важливо в роботі дитячих ілюстраторів, оскільки зображення значною мірою сприяють формуванню першого сприйняття тексту, сприяючи розвитку мовлення, емоційного розуміння та асоціативного мислення [21].

Для дорослого читача ілюстрація виступає радше як помічник. Він задає візуальний спосіб побачити твір, посилює відчуття тексту, а іноді дає інший можливий спосіб його розуміння. Зовнішній вигляд робить історію сильнішою або створює важливі візуальні моменти, які впливають на сприйняття вмісту. Отже, ілюстрації не лише допомагають змісту твору, але й працюють із ним, прокладаючи нові шляхи до його розуміння [38].

Завдяки сучасним цифровим технологіям комунікація стала більш динамічною. Елементи мультимедіа роблять процес читання інтерактивним,

активізуючи когнітивні процеси та ще глибше емоційно занурюючи читача, виконуючи, таким чином, радше допоміжні, ніж традиційні функції, що дозволяє ілюстрації стати необхідним інструментом персоналізованого сприйняття тексту [7].

ілюстрації в дитячих книжках не просто виглядають естетично; вони також допомагають дитині рости, полегшуючи їй розуміння слів, водночас розпалюючи її уяву та почуття.

ілюстрації в дитячих книжках дуже допомагають у формуванні бачення тексту, розвитку уяви та емоційної кмітливості читачів. Наскільки добре ілюстрації супроводжують текст, здебільшого залежить від того, чи відповідають графічні зображення віку та мисленню аудиторії. У молодшому віці читачі краще розуміють прості форми, яскраві кольори та чіткі контури, що забезпечує чіткість зображень і веде до базових візуальних посилянь. З віком зображення роблять більш деталізованими за налаштуванням і значенням, що стимулює розвиток абстрактних ідей та те, як людина бачить речі [18].

Однією з головних рис гарної ілюстрації є виразні емоції. Здатність зображення показати емоції людей і загальне відчуття історії значно допомагає читачеві глибше проникнути в текст і поглибити його почуття до твору. Часткова відсутність деталей у картині та вільний опис деяких частин сюжету, залишає простір для розуміння та розвитку дитячого розуму [59].

У сучасній ілюстрації до дитячої літератури набуває актуальності правило показу культурних, етнічних, соціальних, фізичних відмінностей. Картинки все більше і більше підтверджують різноманітність сучасного світу, демонструючи персонажів інших рас, особливості розвитку та формування сім'ї. Цей метод сприяє розвитку емпатії, толерантності та розуміння дітьми соціального різноманіття.

Важливим елементом гарної ілюстрації є її зв'язок із текстом. Зображення не повинні просто механічно копіювати те, що говорять слова. Навпаки, він має розвинути зміст, підкреслити основні моменти сюжету та створити додаткові

сміслові рівні. Правильне поєднання тексту та візуальних елементів забезпечує сприйняття книги як єдиного цілого. Це також покращує вигляд книги та допомагає донести її повідомлення.

Технічно для публікації ілюстрації повинні відповідати роздільній здатності, колірній моделі (СМУК), параметрам розміру сторінки та бути придатними для друку. Розташування умов верстки (поля, межі та місце розташування тексту) слід розглядати як необхідну умову для якісного відтворення друку, а також для збереження художньої цілісності зображень [21].

Графічні зображення мають велике значення для того, як виглядає книга, вони виконують завдання, які є не просто гарним дизайном. Вони допомагають зв'язати слова письменника з читачем, показуючи через ілюстрації суть твору, його емоції та настрої. Ілюстрації ефективно відображають складні думки та почуття, які важко передати словами. Вони допомагають людям краще зрозуміти людей, сюжет і настрої книги. Наприклад, у книзі Шона Тана «Прибуття» ілюстрації виражають емоції головного героя, не читаючи жодних слів, дозволяючи читачам відчути його переживання (рис. 1.1) [50].

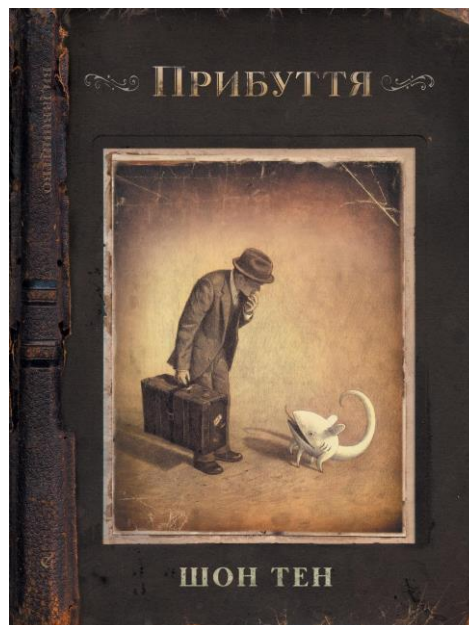

Рис. 1.1. Обкладинка до книги Шона Тана «Прибуття»

Ілюстрації дещо полегшують сприйняття та запам'ятовування інформації. Вони роблять текст більш доступним і привабливим, особливо для молодших читачів. Вони допомагають упорядкувати інформацію, висвітлюючи основні моменти та полегшуючи читання тексту.

Також вони значною мірою сприяють формуванню обличчя книги. Це перше враження від книги, яке залишиться в голові тих, хто її побачить, і буде сприйматися як один із найпотужніших елементів маркетингової стратегії, спрямованої на залучення читачів. Вдало підібрана ілюстрація на обкладинці здатна передати жанр, настрій, тему твору і зробити його помітним.

З розвитком цифрових технологій ілюстрації набувають нових форм і функцій, які застосовуються не лише до традиційних друкованих засобів масової інформації, але й до електронних книг, інтерактивних програм і мультимедійних інтерфейсів, відкриваючи таким чином нові можливості для візуальної комунікації, яка здатна створити більш персоналізований і захоплюючий досвід для читачів [19].

1.2. Об'єкт і предмет дослідження у контексті графічного дизайну

Ілюстрація має пряме відношення до системи візуальної комунікації в книзі, оскільки вона служить не естетичним доповненням, а потужним інструментом змісту, емоцій і концепцій. Він пропонує візуальне представлення матеріалу, яке допомагає читачеві краще зрозуміти та бути більш залученим.

Ілюстрації допомагають зробити інформацію легкою для розуміння та запам'ятовування. Вони роблять текст більш доступним і привабливим, особливо для молодших читачів, і таким чином допомагають упорядкувати інформацію, підкреслюючи важливі моменти та допомагаючи легко переходити від однієї частини тексту до іншої, і що призводить до того, що вони допомагають читачам краще зрозуміти героїв, сюжет і відчуття книги [1] [6]. Наприклад, у графічному романі Браяна Селзніка «Винахід Гюго Кабре»

зображення, одне з яких можна побачити на рис. 1.2, займають центральну роль в історії: вони не просто доповнюють текст, а й самі рухають сюжет, виражаючи емоції, атмосферу та важливі деталі, які неможливо описати словами [47].

Рис. 1.2. Розворот із книги Браяна Селзніка «Винахід Гюго Кабре»

У графічному дизайні процес візуальної комунікації, пов'язаний зі створенням і сприйняттям візуальних повідомлень, вважається цілком доречним для окреслення наукової проблеми та вибору методології. Говорячи про об'єкт дослідження у графічному дизайні, то ним виступає процес візуальної комунікації, включаючи створення та сприйняття графічного повідомлення [31]. А якщо ж говорити про предмет дослідження, то у графічному дизайні предметом іноді буває, наприклад, вплив кольору на емоційне сприйняття рекламного плаката або ефективність друкарських рішень веб-дизайну. Ця різниця допомагає дослідникам зосередитися на окремих частинах великої галузі графічного дизайну, що допомагає ближче розглядати та пізнати конкретні елементи візуальної комунікації [30].

Дослідження графічного дизайну застосовує широкий спектр аналітичних підходів до вивчення об'єктів і суб'єктів, що веде до глибокого розуміння візуальної комунікації, структури дизайну та його впливу на глядача.

Основними методами аналізу є візуальний аналіз, семіотичний аналіз, методи якісного дослідження, методи кількісного аналізу, аналіз користувацького досвіду (UX-дослідження), аналіз візуальної уваги та аналіз даних і візуалізація інформації.

Візуальний аналіз включає детальне вивчення елементів дизайну у порівнянні з композицією, кольором, типографікою та іконографією, а також зв'язки між цими різними елементами та те, як вони впливають на сприйняття глядача.

Семіотичний аналіз пов'язаний з аналізом знаків і символів дизайну та їхніх значущих зв'язків і конотацій, що проходять через уми спостерігачів. Це підхід до розкриття культурних і соціальних контекстів, що лежать в основі повідомлень.

Методи якісного дослідження включають інтерв'ю, фокус-групи та спостереження за цільовою аудиторією. Це допомагає виявити, як люди думають про дизайн. Це допомагає визначити емоційні реакції, уподобання та потреби.

Методи кількісного аналізу передбачають в основному використання чисел для вимірювання, порівняння та оцінки різних подій, процесів або речей, а опитування та анкетування щодо сприйняття та ефективності дизайну дозволяють збирати статистичні дані. Цей метод збору даних допомагає визначити конкретні тенденції та вподобання значно більшої кількості респондентів [51].

Аналіз користувацького досвіду (UX-дослідження) передбачає вивчення інтерфейсу разом з користувачем з точки зору зручності використання, навігації та загального задоволення та успішності взаємодії. Результати UX-

дослідження повинні сприяти вдосконаленню дизайну з метою покращення взаємодії з користувачем.

Аналіз візуальної уваги стосується вивчення сприйняття та розподілу глядача, а також інтенсивності фіксації на візуальних елементах будь-якої сутності — зображенні, сторінці, інтерфейсі, ілюстрації тощо. Цей аналіз показує, які елементи дизайну привертають максимальну візуальну увагу користувачів, що дозволяє нам розміщувати ключові елементи для максимального ефекту.

Аналіз даних і візуалізації інформації стосується впорядкованого вивчення кількісних і якісних ознак, отриманих із графічного вмісту, зображень, малюнків або візуальних повідомлень, щоб виявити моделі, конотації та вплив на спостерігача. Із застосуванням статистичних методів і візуалізації даних стає можливим виразити найскладнішу інформацію в простому та доступному форматі. Це говорить про краще розуміння того, наскільки ефективним є дизайн, а також як приймати рішення в цих дизайнах.

Використання усіх цих методів у поєднанні допомагає дослідникам отримати всебічне та ефективне розуміння об'єкта та предмета дослідження графічного дизайну, що призводить до створення таких візуальних комунікацій, які є ефективними та цілеспрямованими [39].

Об'єкт і предмет дослідження відіграють ключову роль у формуванні цілей і завдань дослідження, оскільки саме вони визначають і визначають теоретичну основу, практичну спрямованість і зміст усієї роботи.

Об'єкт дослідження – це ширша сфера, яка охоплює графічний дизайн у сфері книжкової ілюстрації, точніше художнє оформлення літературних творів для дітей. Він становить загальні рамки, в яких набуває актуальності дослідження: сучасні підходи до ілюстрування казок, взаємодія тексту й зображення, роль стилістичних і технічних рішень у вираженні змісту.

Предмет дослідження є більш вузький — це процес створення авторських ілюстрацій до казки Ч. Перро «Попелюшка». Це і вибір стилістики,

інтерпретація сюжету за допомогою образотворчого мистецтва, і технічні аспекти дизайну, а також способи адаптації зображень до друкованого та цифрового форматів. Саме предмет дослідження спрямовує увагу на конкретні творчі та практичні рішення, пов'язані з майбутньою реалізацією проекту.

Обраний об'єкт і предмет значною мірою визначають цілі та завдання кваліфікаційної роботи. Наприклад, аналіз класичних і сучасних ілюстрацій залежить від предмета дослідження, тобто історичного та сучасного підходів в книжковій ілюстрації. Ця робота допоможе виявити образотворчу традицію казкової графіки і водночас виявити стилістичні особливості, що лежать в основі подальших індивідуальних творчих рішень.

Майбутня розробка ілюстрації безпосередньо пов'язана з предметом дослідження, передбачає авторське розуміння стилізації матеріалу та образів, побудову композиції, що відповідає змісту твору та очікуванням цільової аудиторії — дітей чи молоді.

Практична частина проекту — створення ескізів, остаточні цифрові ілюстрації, підготовка до друку — це вершина зв'язку між теорією (об'єктом) і практикою (предметом). Він показує, як дослідницька робота перетворюється на готовий художній продукт [55].

Точне формулювання об'єкта та предмета дослідження є ключовим для допомоги у виконанні графічного проекту, оскільки воно ставить досить вузькі межі дослідження та дозволяє зосередитися на окремих аспектах творчого завдання. Визначення об'єкта дає досить загальне уявлення про сферу, в якій здійснюється дослідження, наприклад, візуальна комунікація в книжковій ілюстрації. Предмет дослідження протиставляється цьому, зосереджуючись на деталях і індивідуальних особливостях досліджуваного явища, наприклад, на стилі, техніці чи способах передачі літературного сюжету через ілюстрації.

У процесі виконання дизайн-проекту, а особливо під час кваліфікаційної роботи, формулювання об'єкта і предмета дослідження є визначальним у формуванні всіх подальших дослідницьких процесів. Там, де вони погано

визначені, цілі та методи стають розмитими та менш ефективними для аналітичних і творчих цілей. Саме об'єктно-предметне формулювання, відповідно до методичних підходів у сучасній дизайн-освіті, дозволяє на раціональній основі здійснювати вибір методів дослідження, вибудовувати логіку проектування, а також забезпечувати цілісність і повноту авторського задуму [11].

У графічному дизайні також важливо збалансувати наукову достовірність із творчим підходом. Правильно визначений предмет дослідження дає змогу аналізувати аналоги, а отже, нові ефективні дизайнерські продукти, що є результатом стилістичних рішень і композиційних принципів, які мають практичну цінність [55]. Це важливіше на сучасному ринку, де якісна графіка має бути не лише естетичною, а й функціональною.

1.3. Історичний огляд інтерпретацій казки «Попелюшка» в образотворчому мистецтві

У класичній епосі ілюстрування казки «Попелюшка» виділяються два великі художники — француз Гюстав Доре та британець Артур Рекхем, оскільки їхні роботи демонструють різні стилістичні підходи до візуалізації цієї знаменитої казки.

Гюстав Доре (1832–1883) виявився одним із найкращих французьких ілюстраторів XIX століття, і його внесок призвів до утвердження книжкової графіки як унікального жанру. Його ілюстрації легко впізнати за глибоким символізмом, драматичним підтекстом і високою деталізацією. Він співпрацював з великими європейськими видавництвами та ілюстрував їхні основні класичні твори, до яких входили тексти з Біблії, «Божественної комедії» та інших творів Шекспіра, Сервантеса та Мільтона, окрім ілюстрування казок Шарля Перро [35].

Для збірки «Contes de Perrault» Доре виконав тридцять шість гравюр, одна з них — ілюстрація до казки «Попелюшка» (рис. 1.3). Ця ілюстрація найбільше

вважає класичним трактуванням композиції та освітлення, винятковою передачею емоцій героїв. Він використовував техніку гравюри на дереві, за допомогою якої міг досягти тонкого моделювання світла й тіні, а також складної архітектури сцен. В ілюстрації до «Попелюшки» Доре підкреслює казкову велич моменту, коли героїня приміряє загублену туфельку і у цей момент усі навколо розуміють, що вона їй підійшла [20].

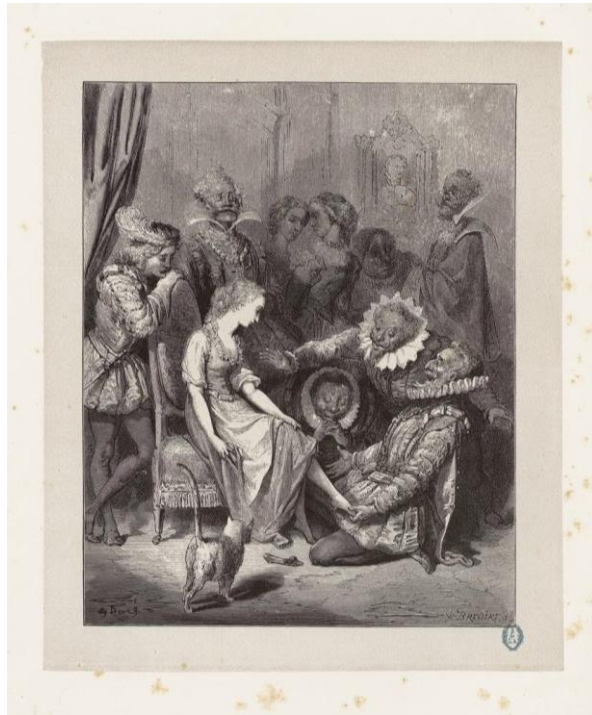

Рис. 1.3. Ілюстрація Гюстава Доре до казки «Попелюшка» із збірки «Contes de Perrault»

Артур Рекхем (1867–1939) — видатний британський ілюстратор, чия творчість стала визначальним аспектом книжкової ілюстрації «золотого віку» [34]. Його ілюстрації до казки «Попелюшка», переказаної Чарльзом Седдоном Евансом, приклад новаторського підходу до образотворчого мистецтва, переважно через використання техніки силуету.

На відміну від колишніх ілюстрацій аквареллю та тушшю, у «Попелюшці» він використав силуетну техніку — чорні фігури на світлому фоні (рис. 1.4). Саме це давало йому простір для вираження емоцій та динаміки сюжету мінімалістичними засобами, створюючи атмосферу таємничості та

чарівності. Це також мало практичне значення, оскільки здешевило друк, а ілюстровані книги стали доступними для значно ширшої аудиторії. Ілюстрації Ракхема до «Попелюшки» відрізняються дуже витонченими лініями та деталізацією. Він малює дуже емоційні стани — смуток Попелюшки, здивування принца — лише контуром і формою. Глибоке розуміння композиції з боку художника та вміння зробити прості засоби виразними зображення [52].

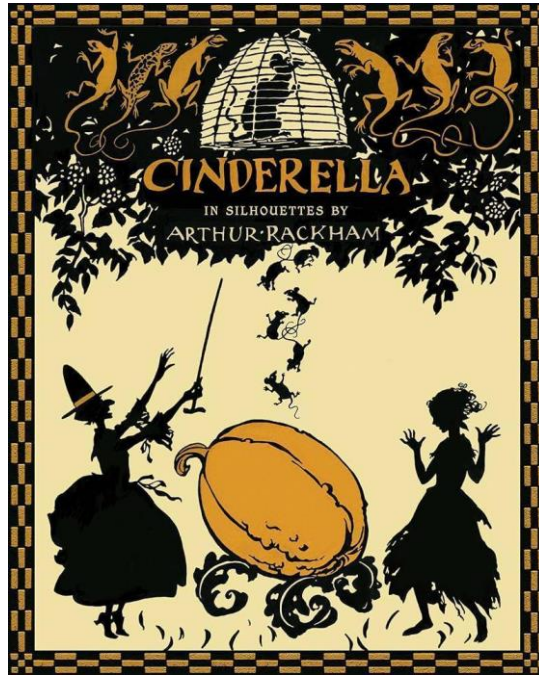

Рис. 1.4. Обкладинка намальована Артуром Рекхемом до «Попелюшки»

Роботи Рекхема багато в чому вплинули на подальшу сферу книжкової ілюстрації. Його використання силуетів виявилось плідним випробувальним полігоном для багатьох імітаторів, знову увічнивши успіх цього стилю в дитячій літературі. Крім того, його ілюстрації до «Попелюшки» показують, як навіть дуже обмежені технічні засоби створюють глибокі та емоційно насичені образи [10]. Зміни культурно-естетичних, соціальних особливостей різних епох суттєво надихнули на візуальну інтерпретацію в образах Попелюшки, хрещеної феї та принца в ілюстраціях казки «Попелюшка».

Класичний період ілюстрування казок у XIX столітті характеризувався впливом романтизму та символізму. У цей час такі художники, як Гюстав Доре,

створювали сміливі, детальні гравюри на дереві, які підкреслювали весь драматизм і велич у найбільш емоційних моментах казок. Його роботи стали відомими завдяки глибоким тіням і складним композиціям, які надавали їм вигляду величі, як епосу (рис. 1.5). Хрещена фея має виглядати грандіозно і загадково в його версії, щоб показати, як багато в долі героїні залишилося божественності.

Рис. 1.5. Гюстав Доре «Попелюшка та Хрещена фея»

У вікторіанську епоху ілюстрування казок набуло виразного морального та реалістичного спрямування. У XIX столітті такі ілюстратори, як Джордж Крукшенк, приділяли багато уваги моральним аспектам казки. Його ілюстрації підкреслюють соціальні контрасти та наслідки магії. Суворая, але справедлива Хрещена Фея має показати нам важливість моральних цінностей [15].

На початку XX століття ілюстратори почали активно експериментувати зі стилем у книжковій графіці. Артур Рекхем застосував силуетний метод у своїх малюнках для Попелюшки, створивши таким чином елегантні та мінімалістичні образи. Це допомогло йому передати атмосферу чарівності та таємничості, висвітливши внутрішній світ героїв.

У ХХІ столітті сучасні ілюстратори та автори активно переосмислюють класичні казкові сюжети, надаючи їм інклюзивного та соціально чутливого характеру. Образи героїв казки зазнали реконструкції. Хрещену Фею можна представити на екрані як будь-кого, будь-якої статі чи раси, таким чином демонструючи бажання, щоб усі були включені та щоб існували відмінності. Принц менш досконалий, а Попелюшка більш самодостатня і рішуча головна героїня [43].

Епоха культури і національний контекст мав великий вплив на те, як сюжет і зорові образи сприймали різні ілюстратори казки «Попелюшка». Ілюстрації до цієї казки відображають не лише мистецькі уподобання митців але також соціальні, політичні та культурні характеристики часу та місця їх створення.

У різні періоди історії саме ілюстратори підлаштовували образи героїв і деталізували акценти під панівні культурні цінності. Наприклад, у французькій версії Шарля Перро краса та соціальний статус приписувалися головному герою за допомогою магії; таким чином відображалися цінності французького двору того часу. У німецькій версії братів Грімм історія набуває досить темного відтінку; вона зосереджена на моралі та шкоді поганої поведінки [17]. Такі відмінності описують, як культурна ера допомагає у форматуванні сюжетної лінії та візуальних аспектів казки.

Важливе значення у формуванні зримого образу казки відіграють і національні риси. У Польщі, наприклад, ілюстрації Яна Марчіна Шанцера настільки сильно вплинули на уяву багатьох читачів, що вони часто асоціюють казку з цим стилем, а не з оригінальним текстом. Його роботи відображають національний колорит Польщі, виражаючи важливі культурні цінності між естетикою та країною походження; саме це робить ілюстрацію унікальною для цього національного контексту [59].

Цьому сприяє глобалізація, яка є невід'ємною складовою сучасного світу. Саме це призводить до появи екранізацій, які об'єднують сюжети та підсюжети

культурно різноманітних казок. Наприклад, в африканському виконанні героїня іноді буває представлена як герой, а магічні елементи замінені символами, зрозумілими місцевим жителям, що відображає культурну унікальність місцевості. Ці адаптації означають спосіб, у який національний контекст і культурна спадщина впливають на інтерпретацію як сюжету, так і візуальних образів [17].

Висновки до розділу 1

Проведене дослідження історичного розвитку ілюстрацій до казки «Попелюшка» засвідчує беззаперечні великі можливості цього сюжету як матеріалу для художнього переосмислення; передаючись століттями та між різними культурами. Він постійно отримує нові візуальні прочитання, які вже несуть не лише індивідуальний стиль художників, але й значно ширші соціокультурні та естетичні контексти часу.

Виявлено, що значний внесок у формування іконографії цієї казки зробили, зокрема, великі майстри класичної ілюстрації Гюстав Доре та Артур Рекхем. Твори Доре вражають технікою гравюри, монументальністю образів і театральною композицією, що відповідає уявленням XIX століття про велич і драматизм. Тим часом ілюстрації Рекхема, створені в першій третині XX століття, вже зазнали впливу модернізму, виявляючи значно більшу емоційну гнучкість, фантазійність і декоративність. Обидва митці, працюючи з одним текстом Перро, показали його абсолютно по-різному. Це доводить, що існує багато можливостей для тлумачення навіть лише у межах одного літературного джерела.

Аналіз змін у трактуванні ключових персонажів, а саме Попелюшки, хрещеної феї та принца, призводить до їх візуального втілення відповідно до домінантних культурних цінностей. У ранніх класичних ілюстраціях служниця зображувалася як типове втілення жіночих якостей, смиренності, витонченості,

скромності — все було з ідеальними жіночими якостями того часу. Більш сучасні автори представляють Попелюшку переважно як самодостатню особистість, активну особистість. Подібна зміна також сформувалася в образі феї, яка втрачає старий образ опікуна і натомість виглядає молодшою та милою, але все ще допомагає.

Доведено, що культурна епоха та національний контекст також відіграють важливу роль у формуванні образів історії. Отже, французька та англійська версії, як правило, схиляються до благородної витонченості, тоді як ілюстрації зі Східної Європи чи соціалістичних країн XX століття коригують образи відповідно до місцевих ідей та потреб краси. Це показує, що навіть відому історію можна вільно переказати відповідно до культурних, політичних чи естетичних вимог того періоду.

Загалом, історія картини «Попелюшка» свідчить не лише про зміну образів класики, а й про гнучку сторону цієї казки як місця для творчих випробувань. Ознайомлення з тим, як це бачили художники минулого, їхні шляхи та ідеї, є ключовою основою для створення нових малюнків у сучасному графічному дизайні.

РОЗДІЛ 2

ПРОЄКТНО-АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

2.1. Аналіз об'єкта проєктування та характеристика проєктної ситуації

Сучасний стан книжкової ілюстрації в Україні та в інших країнах, головним чином через казкові мотиви, відзначається швидким розвитком, стилем усіх націй і сильним переглядом способу розповіді історій за допомогою малюнків. Українська книжкова ілюстрація останніх років має чималий рівень майстерності та інновацій. Точніше, роботи українських ілюстраторів дають виразну графіку та глибоку образність, не уникаючи академічної жорсткості. Замість відшліфованої форми відчувається якась безпосередність та емоційна вразливість [4].

Дуже гарним прикладом є успіх львівської студії «Аграфка», яка стала відомою на весь світ своїми картинами на українські народні оповідання. Їхня робота, як-от «Рукавичка» (рис. 2.1) та «Ріпка» (рис. 2.2), здобула багато нагород, у тому числі нагороди на Болонському книжковому ярмарку та внесена до каталогу White Ravens [53].

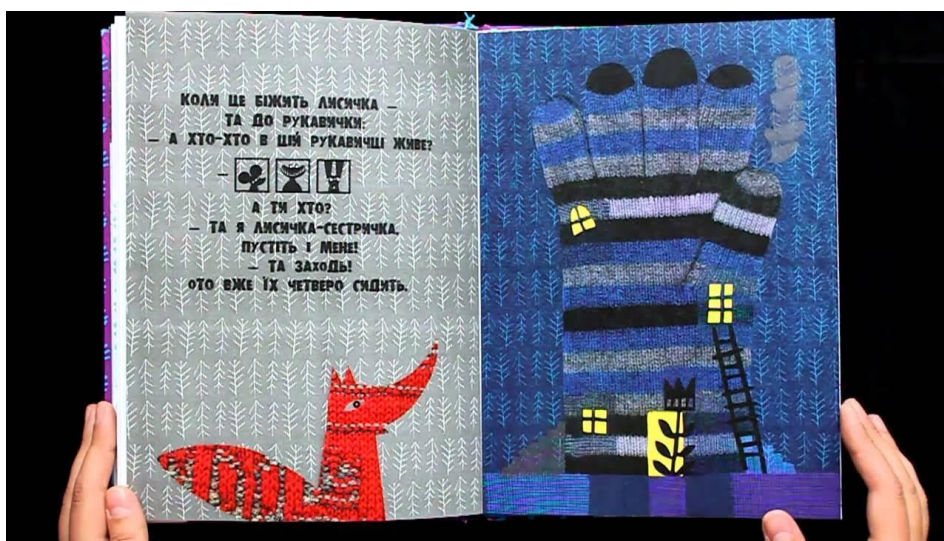

Рис. 2.1. Розворот ілюстрованої книги «Рукавичка» від студії «Аграфка»

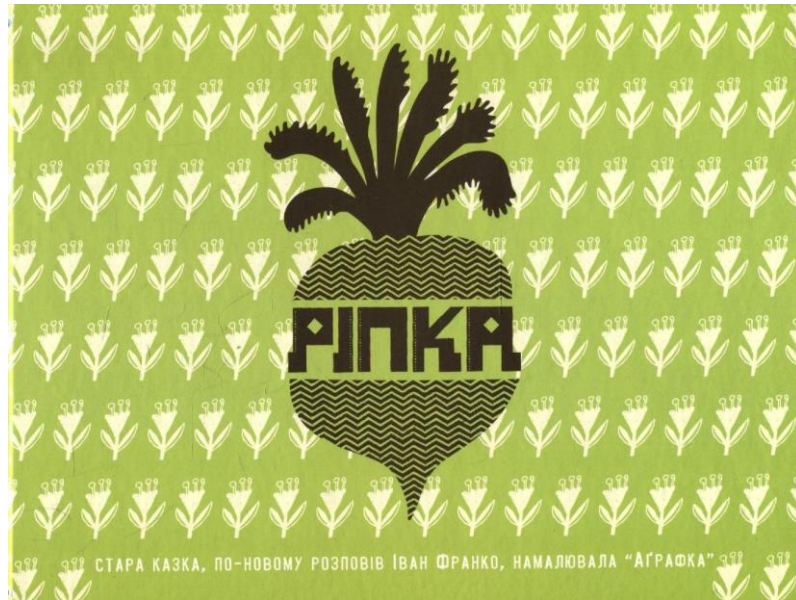

Рис. 2.2. Обкладинка книги «Ріпка» від студії «Аграфка»

Також на платформі Behance представлено багато проектів українських ілюстраторів до народних казок, що розповідає про активне зростання цього бізнесу та прихильність до національної тематики.

Сучасний дизайн візуального контенту для дітей має певні передумови, які враховують вікові особливості, когнітивний розвиток та емоційні потреби молодшої аудиторії. Ці вимоги спрямовані на створення безпечного, привабливого та ефективного середовища для навчання та розваг. Основними вимогами до візуального контенту для дітей є вікова адаптація дизайну, використання кольору та графіки, простота та зрозумілість інтерфейсу, безпека та етичність контенту, інтерактивність та зворотний зв'язок і врахування когнітивного розвитку.

Дизайн адаптується відповідно до вікових особливостей дітей. Наприклад, для дітей 2-5 років пропонуються великі яскраві кнопки та прості картинки, які допомагають їм взаємодіяти з інтерфейсом. А для дітей старшого віку — до 12 років — дизайн містить більш складні елементи та концепції, які відповідають рівню їхнього когнітивного розвитку. У цьому випадку такі елементи дизайну, як колір, компоновання інтерфейсу, зміст та інтерактивність,

набувають великого значення — кожен із них відіграє вирішальну роль у забезпеченні гарної комунікації з дитиною.

Яскраві кольори та гарні ілюстрації відіграють найважливішу роль у дизайні для дітей. Вони не тільки привертають увагу, але й допомагають краще запам'ятовувати та створюють позитивні настрої. У книзі з ілюстраціями під назвою «Дуже голодна гусениця» Еріка Карла, багаті кольори та текстуровані техніки колажу, які використовуються, допомагають стимулювати візуальне сприйняття та мислення шляхом створення асоціацій, таким чином забезпечуючи дитині емоційний зв'язок з історією [2].

Інтерфейс відзначається простотою та зрозумілістю, з мінімальним використанням слів і великою кількістю зображень. Такий підхід дуже важливий для дітей, які ще не навчилися читати або тільки починають вчитися. Наприклад, у книжці з ілюстраціями Шона Тана «Прибуття» візуальний наратив повністю витісняє текст [50]. «Читання» історії в цій книзі відбувається дитиною (і дорослим читачем) лише за допомогою зображень, таким чином розвиваючи візуальне мислення, уяву та емоційне сприйняття сюжету.

Контент забезпечує безпеку для всіх дітей, без жодного насильства, агресії чи інших подібних негативних елементів. Також дуже важливо враховувати етичні аспекти в цілому, наприклад, уникати будь-яких стереотипів або форм дискримінації. Прикладом такої книги є «E Is for Ethics: How to Talk to Kids About Morals, Values, and What Matters Most» Іана Джеймса Корлетта, у якій є короткі історії про правду, щедрість та багато іншого як цінності, спрямовані на формування етичного мислення у дітей — без використання насильства чи агресії [14].

Інтерактивні елементи, такі як звуки зворотного зв'язку, анімація або будь-які інші візуальні ефекти, які відіграють роль у підтримці уваги, сприяють активному засвоєнню матеріалу дітьми. Прикладом такої інтерактивної книги є «Bing's Noisy Day» від HarperCollins Children's Books, яка містить 10 звукових кнопок, за допомогою яких діти можуть взаємодіяти з історією за допомогою

різноманітних звуків, таким чином сприяючи розвитку слухового сприйняття та уваги [12].

Дизайн відповідає рівню когнітивного розвитку дітей. Наприклад, символи та ілюстрації, які діти легко розуміють і сприймають, допоможуть зробити інформацію зрозумілою та легкою для запам'ятовування [28].

Розглянемо поєднання технічних і функціональних особливостей при створенні ілюстрацій для друкованих і мультимедійних форматів, щоб забезпечити якість, ефективність і відповідність кінцевому продукту, що відповідає вимогам цільової аудиторії.

Технічні вимоги для друку. Щоб створити ілюстрації для паперових і цифрових носіїв, враховують багато технічних і функціональних аспектів, які гарантують якість, ефективність і відповідність потребам цільових глядачів. Усі зображення для друку мають бути в кольоровому режимі CMYK (Cyan, Magenta, Yellow, Black), оскільки цей режим використовується для друку; використання RGB призводить до непередбачуваних змін кольорів під час друку. Для друку рекомендується використовувати файли TIFF або PDF із вбудованими шрифтами. Формат TIFF зберігає якість без будь-яких втрат, тоді як PDF зберігає всі елементи дизайну в одному файлі.

Під час підготовки макетів додаються поля обрізання (зазвичай 3 мм з кожного боку) і безпечні зони, щоб важливі елементи дизайну не були обрізані. Усі шрифти треба або вбудувати у файл, або перетворити їх на криві, щоб не було заміни шрифту під час друку та він відповідав оригіналу.

Особливості для мультимедійного формату. Для цифрових платформ (веб-сайти, мобільні додатки) використовується роздільна здатність 72 dpi. Але якщо націлюватися на пристрої з високою щільністю (Retina), тоді також використовують оптимізовані зображення з вищою роздільною здатністю, щоб файли не завантажувалися надто довго. Для цифрових медіа RGB повторює представлення кольорів на екрані, тому більше підходить для яскравих і насичених кольорів на будь-якому цифровому пристрої.

Ілюстрації для мультимедійних форматів мають можливість підлаштовуватися під різні розміри екрана та підтримувати такі інтерактивні елементи, як анімація або взаємодія з користувачем, щоб зробити роботу з користувачем більш цікавою.

Між текстом і фоном має бути достатній контраст а також використовуються шрифти, які легко читаються, щоб зробити вміст доступним для всіх користувачів, у тому числі для тих, хто має вади зору [37].

Унікальний стиль художника в ілюстрації формує основи інтерпретації класичних сюжетів, роблячи набагато більше, ніж просто візуальне представлення тексту. З'являються нові інтерпретації, емоційні акценти та культурні контексти.

Докази, які були представлені в дослідженні « The Educational Significance of Art – a Report from Experimental Research» Катерини Красон, доводять, що ілюстрації мають глибокий вплив на бачення літературних героїв та їх оточення [26]. Примітно, що було експериментально доведено, що ілюстрації змінюють й обумовлюють сприйняття читачами фізичних атрибутів персонажів і обстановки, згодом впливаючи на зміст твору [9].

Такий художник, як Данте Габріель Россетті, намагався не просто скопіювати текст, але й додати своє бачення, використовуючи алегоричні ілюстрації. Його ідея полягала в тому, щоб зробити ілюстрації, одну з яких можна побачити на рис. 2.3, які б працювали самі по собі, без тексту, і додавали б більшого значення твору [13].

Можна назвати такі приклади, як ілюстрації Джона Тенніела, або ж ще творчість Х'ю Томпсона, де можна побачити вплив стилю на класичні твори.

Ілюстрації Джона Тенніела до «Аліси в країні чудес», одну з яких можна побачити на рис. 2.4, стали невід'ємною частиною сучасних концепцій твору; вони забезпечують візуальне втілення персонажів і атмосфери [42].

Творчість Х'ю Томпсона належить до стилю «Кренфордської школи», який створює ностальгійний шарм навколо класичних англійських романів,

звертаючи більше уваги на романтизм та ідеалізоване, повне надії відчуття епохи [23]. Ілюстрації не просто доповнюють текст, а виступають самостійними інтерпретаціями, які сприятимуть розширенню розуміння літературного твору. Вони наголошують на тих темах, емоціях чи сюжетних аспектах, які могли залишитися непоміченими під час звичайного читання [49].

Рис. 2.3. Данте Габріель Россетті «Палац мистецтв», гравюра на дереві

Рис. 2.4. Джон Теннієл «Аліса в Країні чудес»

2.2. Аналіз вітчизняних і зарубіжних аналогів ілюстрацій до казки «Попелюшка»

Казка Шарля Перро «Попелюшка» — один із найвідоміших творів європейської літературної традиції, який неодноразово переосмислювався в образотворчому мистецтві. Його структура, символіка, персонажі створюють багатий образотворчий потенціал для митців різних епох.

Однією з основних частин версії Перро є введення магічних елементів: хрещена фея, гарбуз, який стає каретою, миші, які стають кіньми, і скляні черевички. Вони не тільки допомагають розповіді, але й створюють яскраві ілюстрації, які з давніх-давен були основною частиною показу казки. Зокрема, скляна туфелька дає уявлення про чистоту та унікальність головного героя, а також є однією з найважливіших частин для розвитку сюжету [29].

Ілюстратори зазвичай підкреслюють різницю між світом бідності та світом багатства. Наприклад, в її рваних лахміттях на пишному балу ілюстратори виділяють Попелюшку. Важливими також є сцени перетворення: саме в феї хрещеної матері, що переробляє зовнішність героїні найчастіше вловлюється і стає центральним у візуальному наративі. Ці сцени грають у величезному масштабі з кольором, світлом і композицією, щоб відобразити магічний характер подій.

Казка Перро містить уроки моралі, особливо про те, як бути добрим, терплячим і скромним. На малюнках це видно здебільшого за виразом її обличчя, як вона поводить себе та що робить з іншими людьми. Наприклад, її доброту можна побачити в місцях, де вона допомагає іншим або жаліється, навіть до своїх кривдників. «Попелюшка» Шарля Перро — це багатогранне джерело для розгляду. Символи, контрасти та моральні аспекти дають ілюстраторам багато можливостей для творчого вираження; це дозволяє кожному новому набору художників знаходити нові способи показати цю стару історію.

У вітчизняній і зарубіжній інтерпретаціях казки «Попелюшка» переважають різні художні стилі. Вони відображають культурні особливості, естетичні уподобання та історичний контекст у відповідних країнах.

Українські ілюстратори все частіше звертаються до національних традицій мистецтва, змішуючи фольклорні елементи зі стилістичними основами сучасності. Наприклад, Кость Лавро використовує у своїх роботах мотиви українського фронту 1920-х років та сільського малярства, створюючи яскраві картини з характерним орнаментом і змістом [5]. У картині Наталії Багацької «Попелюшка. Північ» (рис. 2.6), вона поєднує елементи класичного реалізму з мотивом фентезі, використовуючи темряву для передачі драматизму сюжету.

Рис. 2.6. Наталія Багацька «Попелюшка. Північ»

Зарубіжні версії ілюстрацій Попелюшки демонструють широкий діапазон стилів, які характерні таким епохам як ренесанс, бароко та рококо, романтизм та сучасні інтерпретації. Ілюстрації художників епохи ренесансу, таких як Сандро Боттічеллі, бачили в Попелюшці постать метаморфози та духовного дозрівання, підкреслюючи її внутрішню чистоту та чесноти [32]. Художники бароко і рококо, в тому числі Жан-Оноре Фрагонар, зосереджувалися на розкоші і моді, віддаючи перевагу бальним сценам і перевтіленням героїні в деталізованих, складних інтер'єрах [44]. У XIX столітті такі ілюстратори, як Ежен Делакруа, вплинув на представлення палкого стану казки в канонах романтизму, зосереджуючись на внутрішньому вираженні Попелюшки та її

боротьбі за справедливість [8]. Сучасні художники, такі як Каміла Роуз Гарсія, додають готичний вигляд, використовуючи яскраві кольори та активні форми, щоб передати відчуття від картин [16].

Візуальна інтерпретація персонажів і подій казки «Попелюшка» художниками та ілюстраторами значною мірою сформована національним культурним контекстом. Саме цю історію різні культури виберуть і адаптують відповідно до своїх цінностей, традицій та естетичних уподобань. Саме це знаходить своє відображення в художньому оформленні та символіці ілюстрацій.

У китайській версії казки «Є Шен» замість хрещеної феї її показують у образі чарівної риби, яка допомагає дівчинці, підкреслюючи тим самим цінність сімейних стосунків і поваги до предків, що, по суті, дуже характерно для китайців [41]. Цей компонент демонструє глибоку повагу до сімейної спадщини та вірувань, втілених китайською культурою.

В африканській казці, як у «Mufaro's Beautiful Daughters: An African Tale» Джона Стептоу, традиційна Попелюшка набуває нового культурного відтінку [48]. Це історія про двох сестер, одну відрізняє від іншої доброта й смиренність, які так високо цінуються в африканських історіях. Природа, магичні стихії, зв'язок письменника з предками підкреслюють гармонію з громадою, мудрість старших і моральний вибір. Ця версія доводить, як позачасову казку можна формувати відповідно до цінностей певної культури. Ілюстрації в книзі виконують дуже важливу функцію, створюючи атмосферу африканського середовища і роблячи історію подвійно цікавою (рис. 2.7).

Японська казка «The Tale of Lady Oshikubo» відома глибокими філософськими та релігійними мотивами [36]. Історії зазвичай включають демонічних істот, духів природи та втілення кармічного закону, аспекти, які відображають буддистський погляд на світ. Образи у цій казці відображають глибокі моральні ідеї — пошану до старших, смирення, справедливість, зв'язок із предками. Це візуально втілено через символіку, колір і характерні

зображення, які вказують на релігійну та культурну основу японського світогляду (рис. 2.8).

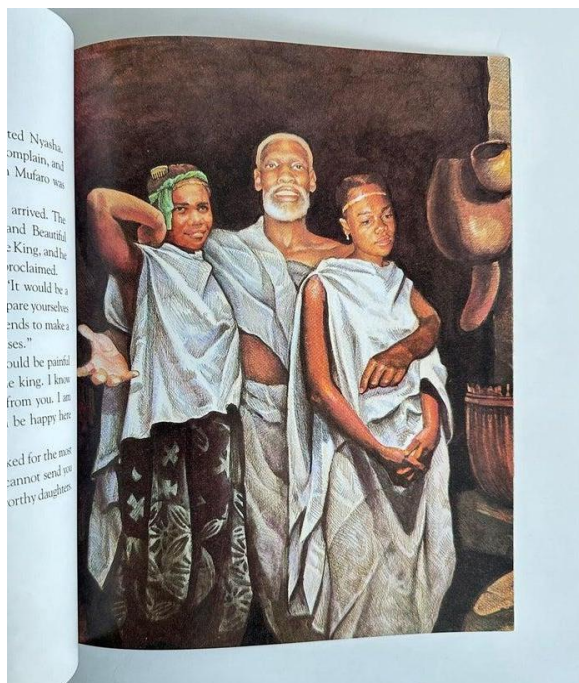

Рис. 2.7. Джон Стептоу «Mufaro's Beautiful Daughters: An African Tale»

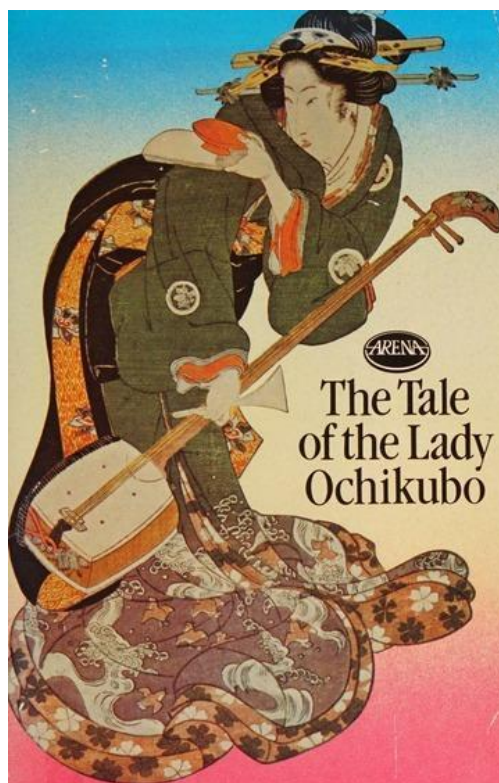

Рис. 2.8. Обкладинка казки Очікубо Моногатарі «The Tale of Lady Ochikubo»

Гарний і витончений вигляд героїні, як показано в деяких європейських версіях, таких як Шарль Перро, «Cendrillon», виходить на перший план на ілюстраціях; таким чином, висвітлюючи соціальний статус і красу як головні фактори. Це відображає європейську красу та ідеали соціальної ієрархії.

Німецька форма братів Грімм «Aschenputtel» дозволяє зображенням бути темнішими та реалістичнішими, краще висвітлити мораль і те, що відбувається з вибором, який роблять люди на ньому. Це збігається з тим, чого хочуть німці, а саме морального навчання з казок [17].

Сучасні адаптації, зокрема фільм «Cinderella 2021», показують зміни в тому, як суспільство бачить гендерні ролі та хто є в різних культурах. У цьому фільмі головна героїня показана окремою та повною надії людиною, яка намагається досягти своєї мрії, що відображає сучасні цінності самореалізації та рівності [40].

Візуальна інтерпретація казки «Попелюшка» в українських та зарубіжних ілюстраціях демонструє великі відмінності в композиційних рішеннях і колірних рішеннях. Це відображає культурні особливості та мистецькі традиції кожного місця. Сучасна українська ілюстрація поєднує традиційні мотиви з сучасними техніками. Багато з того, що постає в народному мистецтві, орнаментиці, символіці знаходить своє місце в композиційних рішеннях, збагачуючи ілюстрацію глибоким культурним контекстом.

У колористичному виконанні більшості ілюстрацій переважають теплі, переважно природні, відтінки, створюючи атмосферу комфорту та затишку, що в принципі свідчить про бажання ілюстраторів зберегти національну ідентичність українських творів [4].

В ілюстраціях до «Попелюшки», зроблених в інших країнах, можна побачити широкий вибір стилів і підходів. Французька та англійська ілюстрація, як правило, тягне від класицизму та романтизму, підкреслюючи витонченість та стиль. Кольори варіюються від пастельних відтінків до яскравих, залежно від того, що хоче сказати художник. Роботи Еррола ле Кейна

демонструють пильну увагу до деталей і використання яскравих кольорів для створення казкового настрою (рис. 2.9).

Рис. 2.9. Еррол ле Кейн «Попелюшка»

Сучасні художники в різних країнах використовують широкий набір технічних засобів, як традиційних, так і цифрових, щоб створити ілюстрації до казки «Попелюшка». Їх часто змішують, щоб об'єднати автентичність ручної роботи з потенціалом цифрових технологій.

Багато ілюстраторів дотримуються традиційних матеріалів: акварелі, гуаші, пастелі, туші, графіту. Такі підходи допомагають досягти глибини, фактурності та емоційної виразності. Наприклад, художниця Наталі Франк зробила серію ілюстрацій до казок братів Грімм, зокрема до «Попелюшки», використала гуаш і пастель — матеріали, які надали легкості та виразності її роботам (рис. 2.10, а) [33].

З розвитком технологій цифрове програмне забезпечення стало значною частиною інструментів сучасного ілюстратора. Такі програми, як Adobe Photoshop, Illustrator і Procreate, допомагають художникам спробувати нові стилі кольору, текстури та композиції.

Рис. 2.10. Ілюстрації «Попелюшка»: а – Наталі Франк; б – Ебігейл Ларсон

Деякі художники поєднують старі та нові способи, щоб створити особливий стиль. Як художниця Ебігейл Ларсон, яка починає з ескізу та використовує акварельні фарби вручну (рис. 2.10, б). Потім вона працює над цим цифровим способом, додаючи колір і деталі. Таким чином вона зберігає тепло намальованого від руки стилю, водночас використовуючи переваги цифрового редагування.

2.3. Визначення задачі та шляхів вирішення ілюстрацій засобами дизайну

Ілюстрації до казки «Попелюшка» мають досить складні завдання та цілі щодо їх візуалізації та змісту. Необхідний ретельний аналіз у поєднанні з творчим підходом. Необхідно виразити почуття героїв, показати деякі головні моменти, підтримати культурний контекст, а також допомогти з належними художніми прийомами.

Одне з першочергових завдань — за допомогою картинок показати, що відбувається всередині героїв. Наприклад, у дослідженні «Symbolism in Three

Version Cinderella Stories, an Analysis of Representation» автори аналізують символіку в трьох версіях казки: Кетрін Пайл, Шарля Перро та анімаційного фільму Walt Disney. У цьому дослідженні зазначається, що скляний черевичок символізує справжню ідентичність, ніжність і чистоту, а сукня представляє подвійність і незвичайну красу. Ці елементи допомагають ілюстратору передати внутрішні якості Попелюшки та її трансформацію від пригніченої дівчини до впевненої в собі особистості [29].

Ілюстратор має дуже ретельно вибирати сюжетні моменти для візуальних елементів, щоб показати основні події та емоційні моменти історії. Це включає в себе сцени де Попелюшка прибирає, сцену де з'являється хрещена-фея, як головна героїня прибуває на бал та її опівнічну втечу. Крім того, слід враховувати культурні відмінності в сюжеті, які вплинуть на сцени, обрані для малювання.

Історія Попелюшки відрізняється в різних культурах; ілюстраторам необхідно пам'ятати про національну особливість того варіанту, який вони опрацьовують в малюнках. Це буде складатися з коригування одягу, архітектури та будь-чого іншого відповідно до певної культури.

У сьогоднішні дні ілюстратори використовують суміш традиційних і цифрових технік у створенні ілюстрацій. Наприклад, як говорилося вже раніше, художниця Наталі Франк використовує гуаш і пастель, у деяких випадках одне більше, ніж інше, щоб збалансувати яскравість і виразність своїх робіт [33]. Вибір техніки залежить від стилю та емоційного впливу, який має відчувати глядач.

Адаптація класичних казок для сучасної дитячої аудиторії – складне завдання, яке потребує різноманітності у виборі засобів оформлення, завдяки використанню яких знайомі сюжети стають актуальними, привабливими та зрозумілими дітям XXI століття.

Сучасні ілюстратори часто використовують дуже яскраві кольори, прості форми та композиції, які мають достатню кількість динамізму, щоб привернути

увагу молодших читачів. Використання цифрових технологій, таких як анімація, інтерактивні елементи та доповнена реальність настільки багато кроків вперед, що створюють захоплюючі візуальні історії, які захоплюють дітей. Вони втягують дітей у сюжет і краще сприймають моральні уроки казки [56].

Сьогоднішні адаптації старих народних історій часто містять частини з різних культур, що робить їх більш загальними та відкритими для світової аудиторії.

Діти сьогодення стикаються з великою кількістю емоційних і соціальних проблем. Тож адаптації класичних казок повинні враховувати ці аспекти, надавати героям певну психологічну підґрунтя та створювати ситуації, з якими діти могли б зіткнутися. Це призведе до кращого розуміння сюжетів і моральних уроків.

Ретельне використання композиції, кольору та стилізації допомагає створити візуальну історію, яка добре поєднується з текстом. Це, у свою чергу, допоможе краще зрозуміти історію. Прийоми композиції, зокрема розміщення елементів, перспектива та те, що робиться фокусом, керують оком глядача. Наприклад, використання діагональних ліній створює відчуття руху або напруги, що особливо ефективно в динамічних сценах. Якщо в центрі композиції помістити головного героя історії або використовувати обрамлення, це підкреслить значущість цього персонажа для глядача [45].

Колір є одним із могутніх інструментів; за допомогою нього можна передати емоційний зміст сцени. Червоні, помаранчеві та жовті — теплі; вони викликають радість або небезпеку, коли використовуються в кольорі на екрані чи папері. Блакитний і зелений — холодні кольори, і при правильному використанні вони створюють відчуття спокою або смутку. Протилежні й, таким чином, контрастні кольори, спільні для одного персонажа на колірному колі, служать для вираження та передачі конфлікту та напруги [22].

Стилізація допомагає змінити вигляд малюнка для глядачів і обстановку казки. Наприклад, прості форми та яскраві кольори подобаються дітям, тоді як більш складні та правдиві зображення бувають кращими для дорослої аудиторії. Вибір художнього стилю також показує культурний контекст казки [57]. Забезпечення узгодженості візуальних елементів в одній сюжетній лінії є дуже важливим для ефективного візуального оповідання, особливо в дитячих книгах. Це створює дуже гармонійне та послідовне візуальне середовище, яке підтримує та підкреслює розповідь.

Послідовність стилю та дизайну персонажа відіграє ключову роль у створенні цілісного візуального образу. Уніфікований художній стиль, включаючи лінії, текстури та техніки, робить його візуально єдиним. Більше всього це дуже важливо в оформленні персонажа, щоб не заплутати читача — пропорції, колірна палітра, деталі одягу. Дотримуючись цих трьох правил, формується плавність візуального оповідання, яке підтримує текст і залучає молодих читачів.

Використання сучасних технологій допомагає зберегти цілісність візуального оформлення. Сучасні технології, такі як генеративні моделі з механізмами копіювання, здатні підтримувати візуальну когерентність послідовностей малюнків. Це означатиме однотипність стилю та деталей серед безлічі інших зображень, що є особливо застосовним у сфері електронних книг чи інтерактивних збірників історій [25].

Висновки до розділу 2

Виявлено, що в Україні сучасна книжкова ілюстрація зазнала суттєвих інновацій, і такі митці, як львівська студія «Аграфка», здобули міжнародне визнання своїми унікальними інтерпретаціями народних казок. Дитячий візуальний контент стає все більш віково суперечливим, але цікавим для користувача завдяки поєднанню яскравих кольорів з простими інтерфейсами, що ефективно приваблюють молоду аудиторію.

Доведено, що кожен із таких елементів дизайну, як колір, компоновання інтерфейсу, вміст та інтерактивність, набувають великого значення і відіграють вирішальну роль у забезпеченні гарної комунікації з дитиною.

Доведено, що технічні вимоги до друкованих і цифрових ілюстрацій відрізняються: друк вимагає кольорних режимів CMYK, а цифровий — RGB для зображення на екрані. Зображуючи «Попелюшку», ілюстратори враховують культурні контексти, оскільки адаптації дуже відрізняються в різних культурах, відображаючи унікальні цінності та естетику. Китайська версія наголошує на сімейній повазі, тоді як африканські адаптації кидають виклик традиційним гендерним ролям.

У результаті аналізу завдань та шляхів реалізації авторських ілюстрацій до казки Шарля Перро «Попелюшка» було визначено, що вона надихнула на численні візуальні інтерпретації в різні мистецькі епохи, демонструючи її багатий символізм і глибину характеру. Чарівні елементи історії, такі як фея-хрещена та скляні черевички, створюють яскраві образи, які митці давно сприйняли. Ілюстратори часто підкреслюють різкий контраст між бідним життям Попелюшки та розкішшю балу, підкреслюючи її трансформацію за допомогою кольору та композиції. Казка також дає моральні уроки про доброту та терпіння, які часто відображаються у виразах та вчинках Попелюшки.

Проаналізовано емоційну глибину персонажів, яка передається шляхом ретельного вибору сюжетних моментів і художніх прийомів, поєднанням

традиційних і цифрових методів для створення привабливих візуальних ефектів.

Використовуючи такі прийоми, як візуальні метафори, і дотримуючись єдиного художнього стилю, ілюстратори покращують читацький досвід і розуміння історії. І загалом візуальна інтерпретація «Попелюшки» продовжує розвиватися, відображаючи як культурну спадщину, так і сучасні почуття.

Узгодженість стилю, кольору та композиції має вирішальне значення для ефективного оповідання, гарантуючи, що візуальні елементи підтримують розповідь. Сучасні екранізації часто стосуються сучасних соціальних проблем, роблячи класичні казки актуальними для сучасних дітей.

Тому, щоб розробити нові ілюстрації для «Попелюшки», необхідно глибоко розуміти літературне першоджерело, плюс сучасні вимоги до візуальної культури дітей. Поєднання старих правил мистецтва з новітніми способами дизайну допомагає нам досягти мети створювати продумані, емоційні та візуально чіткі зображення, які привертають увагу сучасного молодого читача.

РОЗДІЛ 3

РЕАЛІЗАЦІЯ АВТОРСЬКИХ ІЛЮСТРАЦІЙ ДО КАЗКИ «ПОПЕЛЮШКА»

3.1. Пошук образу та композиція авторських ілюстрацій

Надихаючись роботами різних ілюстраторів сьогодення, була закладена ідея, яка полягала в тому, щоб передати за допомогою ілюстрації декілька, а якщо точно, то п'ять — ключових моментів із казки «Попелюшка» Шарля Перо. У процесі роботи використовувалися такі онлайн-джерела та бази даних для натхнення та референсів як Pinterest, Dribbble та Artstation.

Однією з основних ілюстрацій, яка надихали своїми використаними кольорами у роботі, була ілюстрація цифрової художниці ToshiaSan «Cinderella» знайдена на просторах Pinterest (рис. 3.1).

Рис. 3.1. ToshiaSan «Cinderella»

Описуючи першу створену ілюстрацію з точки зору композиції, то можна зазначити те, що на ній показано час побутової рутини Попелюшки: головна героїня, схилившись над маленьким відерцем, викручує тканину. Композиційний центр роботи — фігура дівчини, розміщена у центрі аркуша, що акцентує увагу на її дії та позі. Використання нахилів — наприклад, лінії рук, тіла та згину тканини — створює енергію всередині сцени, хоча вона і повсякденна. Невеликий нахил тіла вперед і легка посмішка створює відчуття втоми і лагідності. Фон зовсім не деталізований — тіньові плями — тому не відволікає погляд від головної героїні. Картина показує не тільки роботу, яку виконує Попелюшка, але й те, як вона себе почуває як головна героїня через те, як влаштовано картину.

На другій картині було зображено одну з найважливіших персонажів казки — хрещену фею. Композиційно вона розміщена посередині, але повернута трішки вбік, щоб таким чином показати, що вона наче з'явилася тільки зараз. Її поза показує впевненість і загадковість персонажа. Невеличкий нахил голови говорить про те, що хрещена фея зацікавлено розглядає Попелюшку. Фон також не деталізований, присутні тільки декілька великих плям і блиск для загадковості. На зображенні можна зрозуміти, що фея вже готова виконувати свої чари.

Третя ілюстрація показує як Попелюшка приїжджає на бал і заходить у замок. Композиція розміщена так, щоб показувати головну героїню зі спини, по центру, наче перед нею відчиняються двері. Зі спини з її пози можна зрозуміти її невпевненість і захопленість побаченням. Фон не деталізований, але показаний у вигляді світла і бульбашок, щоб таким чином показати мрійливу атмосферу, яка наповнює зал.

На четвертій картині було вирішено зобразити динамічну сцену, на якій Попелюшка збігає з балу. Композиція розміщена так, щоб було видно туфельку на сходах, яку загубила Попелюшка. На фоні можна побачити як раз ці сходи і туфельку на ній, від якої простягається до ноги втіачки біла стрічка.

І на останній п'ятій ілюстрації показана завершальна сцена, де на ногу Попелюшки вдягають кришталеву туфельку. Уся сцена показана у центрі. Туфелька розміщена так, щоб показати, що її надягання ще в процесі, але також ясно що вона підійшла по розміру ноги.

Для малювання авторських ілюстрацій до казки «Попелюшка» було використано програмне забезпечення Procreate. Програма призначена для створення цифрових ілюстрацій, малюнків та анімацій. Програма має широкий вибір наборів інструментів. Крім того, додаток підтримує високу роздільну здатність і є можливість працювати з шарами, хоч і не нескінченними, але відповідними до розміру полотна, обраного користувачем.

Для виконання проєкту обрано iPad з Apple Pencil. Цей олівець забезпечує точність пікселів, що важливо при малюванні цифрових ілюстрацій. Потім були створені файли з роздільною здатністю, яка найкраще підходить для друку робіт з авторськими ілюстраціями — 300 dpi у форматі A4. Для відмалювання ілюстрацій у програмі Procreate застосовувалися такі основні пензлі (рис. 3.2, а) і також такі допоміжні другорядні пензлі (рис. 3.2, б). Для додрукарської підготовки використано колірну модель CMYK.

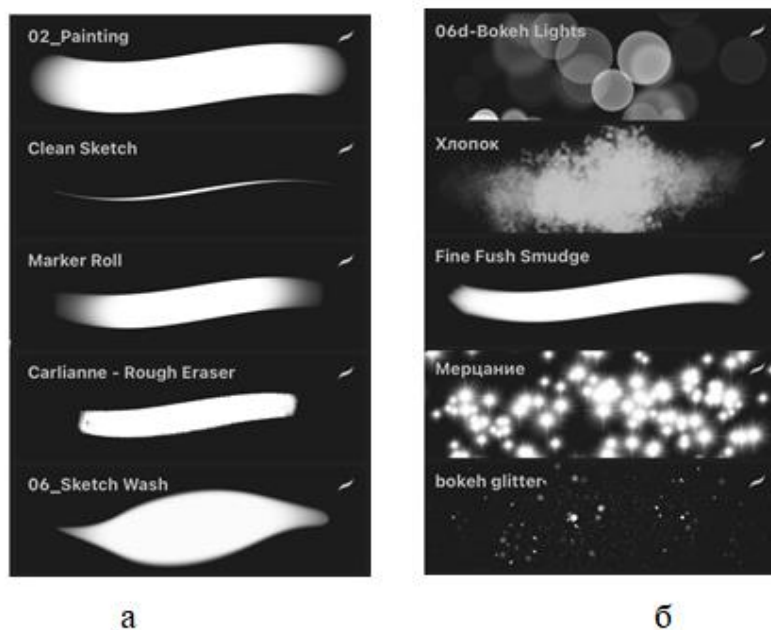

Рис. 3.2. Пензлі використані при малюванні у програмі Procreate: а — основні; б — допоміжні

3.2 Виконання проєктно-графічних робіт

Були такі основні етапи створення ілюстрацій, як аналіз тексту та добір сцен, пошук референсів і створення ескізів, опрацювання композиції та деталей і фінальна прорисовка та кольорова гамма.

На етапі аналізу тексту було дуже уважно прочитано «Попелюшку», вибираючи ключові фрагменти, в яких би найбільше проявився основний сюжет і почуття героїні. Приоритет віддався таким п'яти ключовим моментам: Попелюшка прибирає будинок, щоб показати свою скромність і працьовитість; поява хрещеної феї для виявлення магічної допомоги та надії; її прихід на бал як усвідомлення свого перетворення і мрії про щасливе життя. А також дуже драматичний момент, де вона біжить по сходах і втрачає свою туфельку – момент напруги та поворот подій. Останньою сценою для завершення вибору було вирішено взяти таку: коли втрачену туфельку вдягають на ногу Попелюшки. Через ці сцени можна виразно і зв'язно відобразити сюжет і характер героїні.

На етапі пошуку референсів і створення ескізу було зібрано візуальні референси, які допомогли трохи краще уявити вибрану сцену та її атмосферу. Для сцени, в якій Попелюшка прибирає будинок, використано референси еталонного матеріалу для акторської гри, щоб правильно передати її працю та емоції (рис. 3.3, а). Зображення для хрещеної феї повинні зображати магічного персонажа, з особливою деталлю, що має світлову, тонку символіку (рис. 3.3, б).

Орієнтиром для входу на бал були образи з референсів суконь та зачісок для головної героїні (рис. 3.4, а). На скетчах Попелюшки, що біжить зі сходів, було вирішено відобразити динамічну позу та виражені емоції (рис. 3.4, б).

Завершальний етап, який є надяганням туфельки, було обрано показати, як простим але символічним вдяганням туфельки на ногу Попелюшки (рис. 3.5). Ескізи допомагають побачити ідеї та вибрати найкращий спосіб їх об'єднання для подальшої роботи.

а

б

Рис. 3.3. Початкові ескізи ілюстрацій:

а — «Домашні обов'язки Попелюшки»; б — «Поява хрещеної феї»

а

б

Рис. 3.4. Початкові ескізи ілюстрацій:

а — «Чарівна поява»; б — «Опівнічна втеча»

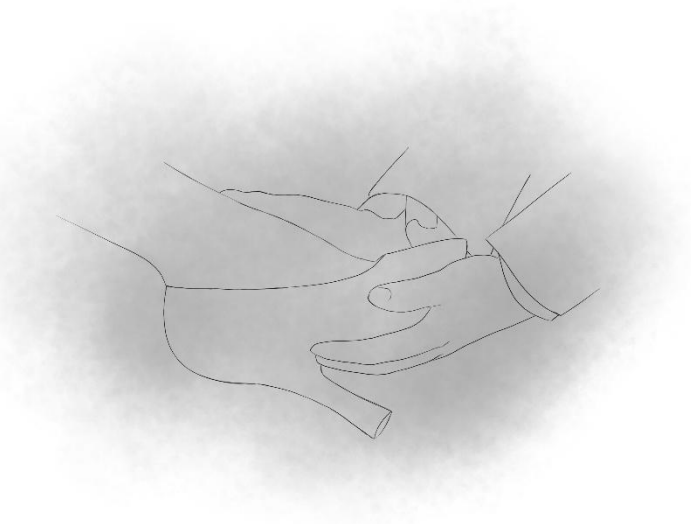

Рис. 3.5. Початковий ескіз ілюстрації «Доказ з кришталю»

Збираючи композицію та деталі, було визнано найкращим, щоб вони врахували емоційний стан героїні в кожній сцені в той попередній момент прийняття рішення. Це підкреслить як її внутрішній світ, так і розвиток сюжету. Поза не динамічна, для версії прибирання будинку Попелюшки, що говорить про її втому і працьовитість. У сцені хрещеної феї контраст світла й тіні мав використовуватися, щоб підкреслити магію моменту. Композиція балу підкреслює елегантність і розкіш. Усю увагу було вирішено зосередити на вході Попелюшки. Сцена втечі зі сходів була зроблена динамічною і напруженою. Це має демонструвати поспіх. А ось остання ілюстрація зосереджує увагу виключно на руках, які вдягають загублену туфельку на ногу Попелюшки, підкреслюючи значущість цього моменту.

На етапі фінальної прорисовки персонажі та оточення були більш деталізовані, щоб передати емоції та атмосферу кожної сцени. На цьому етапі лінії стають чіткішими та виразнішими, що сприяє створенню цілісності композиції. Колірна гамма була підібрана під настрій кожної ілюстрації: теплі та приглушені відтінки для сцен прибирання Попелюшки, яскраві та сяючі для сцени хрещеної феї та балу. У сцені втечі з балу використовуються динамічні контрасти, які показують рух і напругу моменту. Момент з туфелькою —

завершальна ілюстрація виконана в м'яких тонах, щоб акцентувати увагу на символічності та ніжності події. Таким чином, така обробка зберігає гармонію та емоційність усього ілюстративного ряду.

Стилістична обробка героїв, обстановка, настроїв є одним із факторів, що формують загальний художній образ ілюстрацій. Виконано в сучасному цифровому стилі, пріоритет надається тому, щоб показати через пози емоції персонажів. Обстановка покликана підкреслити казковий настрій. Наприклад, в сцені входу хрещеної феї використовуються світлові ефекти, мерехтливі і напівпрозорі тканини — це створює відчуття чарівності. Таким чином, гра кольорів і ретельно спланована обстановка створили казковий настрій.

Роботи вийшли казковими і більш магічними, які точно приваблюють молодшу аудиторію. Готові ілюстрації наведені в Додатку А.

Використовуючи такі елементи, як кольори, світло і тінь, у роботі була використана багата кольорова гама з теплих кольорів для передачі позитивних сцен, а холодні кольори — для передачі трагічних. А ось світло і тінь використані для виділення ключових персонажів і деталей, а також для посилення емоційного впливу на глядача.

Для створення об'єму та глибини використано градієнти та прозорі шари.

Усі п'ять авторських робіт є по суті майже схожими, але можна відокремити як у третій роботі «Чарівна поява» та четвертому зображенні «Опівнічна втеча» можна побачити, хоча і зовсім у незначній кількості, як персонажі взаємодіють з середовищем навколо них.

У третій ілюстрації, «Чарівна поява», зображено, як Попелюшка заходить до залу на бал, який зображений як розмите світло. Світло намальовано так, ніби воно йде з бальної зали, коли перед головною героїнею відчиняються двері до замка.

Згодом, після відмальовування усіх ілюстрацій, пішла підготовка файлів до друку із роздільною здатністю 300 dpi у форматі СМУК.

3.3 Технічне забезпечення виконання проєкту

Додрукарська підготовка. На завершальному етапі додрукарської підготовки проєкту всі ілюстрації були підготовлені для друку відповідно до технічних вимог. Перш за все було виконано налаштування колірної моделі. Колірну модель переведено з RGB, яка використовується для цифрових екранів, у CMYK, яка є стандартом для поліграфії. Це дозволяє зберегти яскравість кольорів та забезпечити їх точність на друкованих носіях.

Кожен файл створений з роздільною здатністю 300 dpi, що гарантує високу якість друку. Крім того файли були експортовані у формати TIFF та PDF, які найчастіше використовуються для професійного друку, оскільки вони дають змогу зберегти якість зображення і всі технічні параметри без втрати якості. Також були враховані особливості додрукарської обробки: відрегульовані поля, додані позначки обрізання та резерви на підрізування, щоб забезпечити точне позиціонування зображення на сторінці.

Формат ілюстрацій орієнтований на книжкові сторінки, але також його можна використовувати в плакатах, мультимедійних презентаціях та інтерактивних додатках.

Розмір цифрових ілюстрацій було оптимізовано під стандартні книжкові формати (A4 та A5), які є універсальними для дитячої літератури. А також для можливого застосування у мультимедійних проєктах (наприклад, інтерактивних). Ілюстрації зберігаються у форматі PNG з прозорим тлом для легкої інтеграції в різні цифрові середовища. Для цього було підготовлено версії зображень у меншій роздільній здатності та форматі JPEG для зручності використання в цифровому середовищі.

Готові ілюстрації оцінювалися на основі технічних і художніх критеріїв для кожної з п'яти сцен. У першій ілюстрації, «Домашні обов'язки Попелюшки», вдалося яскраво виразити самотність через більш холодну колірну гамму та деталі інтер'єру – від дерев'яного відра до тьмяного освітлення, яке посилює і без того досить сильний характер повсякденного

життя (рис. А.1). Друга сцена — «Поява хрещеної феї» — відзначається динамічною композицією: м'яке світіння й контраст між магічною героїнею та сірим фоном, що має створювати відчуття дива (рис. А.2). Третя ілюстрація — «Чарівна поява» — вдало передає велич сцени, використано теплі кольори, детально опрацьовано одяг та зовнішній вигляд героїні (рис. А.3). Четверта ілюстрація, «Опівнічна втеча», де Попелюшка мчить по сходах і її туфелька знімається, тут багато динамізму, розв'язка перспективи та її рух — усе це створює актуальність, а яскравий акцент на туфельці утримує увагу глядача (рис. А.4). П'ята ілюстрація, «Доказ з кришталю», на якому Попелюшка взуває туфельку, тут емоційна вершина історії, руки, що тримають туфельку, зображені з особливою делікатністю, теплі відтінки фону сприяють появі відчуття щасливого кінця (рис. А.5). Усі ілюстрації відповідають технічним вимогам і гармонійно стилістично поєднуються, утворюючи єдину візуальну історію (Додаток А).

Цифрові ілюстрації були відформатовані для друку у форматі А4 і для використання в мультимедійних проєктах, інтерактивні додатки та веб-сайти. Для цього було підготовлено версії зображень із низькою роздільною здатністю та у форматі JPEG для зручності використання в цифровому середовищі.

Також були зроблені приклади того, як ілюстрації до казки будуть виглядати на розворотах книги (Додаток Б).

Готові ілюстрації були перевірені на відповідність технічним і художнім вимогам. Це включало в себе аналіз якості ліній, кольору, контрасту та композиції. Особлива увага приділялася гармонії з текстом казки «Попелюшка» та виразності персонажів, щоб візуальний стиль відповідав сюжету.

Висновки до розділу 3

У розділі 3 для натхнення та референсів використано такі бази даних як Pinterest, Dribbble та Artstation.

Були детально проаналізовані усі п'ять ілюстрацій з точки зору композиції. Для відмальовування усіх п'яти авторських робіт до казки «Попелюшка» знадобилася програма Procreate. Доведено, що з обладнання було краще використовувати iPad та Apple Pencil, за допомогою якого процес відтворення малюнків з самого початку і до кінця був дуже зручним і функціональним. У програмі були виявлені основні пензлі, які використовувалися частіше, та допоміжні пензлі, які допомогли надати цифровим ілюстраціям казковості і магічності.

Проаналізовано етапи розробки ілюстрацій: аналіз тексту та добір сцен, пошук референсів і створення ескізів, опрацювання композиції та деталей і фінальна прорисовка та кольорова гамма.

Проаналізовано побудову сцен та особливості взаємодії персонажів із середовищем. До декількох окремих ілюстрацій з деталізацією середовища, яке оточує персонажа, наведені більш детальні описи.

Виявлено, що найкращим стилем для адаптації ілюстрацій до казки «Попелюшка» виявилася цифрова ілюстрація, зображена простими формами та яскравими кольорами для залучення уваги дитини.

Проаналізовано, що у колірній гаммі надавалася перевага більш світлим тонам, які наділяли ілюстрації казковою та магічною атмосферами.

Підготовлені до друку усі файли п'яти графічних ілюстрацій, за таким значенням як 300 dpi, а також використана колірна модель CMYK для додрукарської підготовки. Здійснено оцінку готових ілюстрацій на основі технічних і художніх критеріїв для кожної з п'яти сцен.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи досліджено теоретичні, аналітичні та практичні аспекти створення ілюстрацій до казки Ш. Перро «Попелюшка». Ця робота є складною за своєю природою, оскільки вона поєднує в собі методології історії мистецтва, історії та культури та технології у створенні ілюстративної серії.

1. Аналіз стану дослідження теми в теоретичній площині свідчить про те, що ілюстрація є одним із найважливіших елементів у системі візуальної комунікації, особливо у сфері дитячої книжки, оскільки вона не лише доповнює текст, а й активно формує емоційне сприйняття, стимулює уяву та сприяє глибшому розумінню літературного твору. Доведено, що у сфері дитячої ілюстрації особливо важливо враховувати вікові особливості сприйняття, психологічний комфорт, естетичне виховання та принципи візуальної грамотності.

2. Проведений аналіз історії мистецтва з вітчизняних та зарубіжних джерел дозволяє виявити провідні тенденції та стилістичні рішення, закладені в ілюстраціях до «Попелюшки». Відзначено основні мистецькі напрямки — такі як романтизм, реалізм і фентезі у межах книжкової графіки — в яких працювали майстри класики, зокрема Гюстав Доре та Артур Рекхем, і продемонстровано, як їхні підходи надихали до подальшого жанрового розвитку казкової ілюстрації. Акцент зроблено на аналізі композиції, колірної палітри, стилізації персонажів, символіки, технічних засобів.

3. Дослідження сучасної ситуації книжкової ілюстрації в Україні довели, що вітчизняна школа ілюстрації перебувала на високому рівні розвитку, про що свідчать міжнародні нагороди таких студій, як «Аграфка», а також дуже активна присутність українських ілюстраторів на професійних платформах, зокрема Behance.

4. Виділено вимоги до авторського проекту: доступність, емоційна насиченість, експресивність композицій, адаптація до сучасного мультимедійного формату. Справедливо оцінено проблему знеособлення казкових образів у масовій ілюстрації; шляхи її подолання — власне через індивідуалізацію персонажів і посилення метафоричності мови зорового образу.

5. У рамках практичного етапу було складено концепцію та обрано референси для основних п'яти ілюстрацій: перша ілюстрація — «Домашні обов'язки Попелюшки», друга ілюстрація — «Поява хрещеної феї», третя ілюстрація — «Чарівна поява», четверта ілюстрація — «Опівнічна втеча» та п'ять ілюстрація — «Доказ з кришталю». Концепція дизайну авторських ілюстрацій поєднала класичну сюжетну основу з сучасними принципами графічного оформлення. Проведено аналіз ілюстративного матеріалу, розробки ескізів і готових композицій, обґрунтовано необхідні технічні рішення.

6. Всі ілюстрації зроблені з урахуванням правил друку (формат СМҮК, 300 dpi), а також змінені для перегляду на екрані. Роботи виконані в цифровому малюнку, з використанням авторського стилю, який поєднує в собі елементи декоративності та казкового реалізму.

7. Практичне значення даної роботи полягає у виготовленні художньо оформленого візуального продукту для книговидання, мультимедійних видань, презентацій, а також як портфоліо для роботи з графічного дизайну.

8. Ця робота має багатообіцяюче майбутнє, адже створену концепцію ілюстрацій до «Попелюшки» можна масштабувати до інших класичних казок і творів, трансформувати у формати графічного роману, інтерактивної книги чи анімаційного проекту.

У підсумку, проведене дослідження підтвердило актуальність і значущість теми створення авторських ілюстрацій для класичних літературних творів, зокрема до казки Ш. Перро «Попелюшка», у сучасному графічному дизайні. Комплексний підхід, який поєднав аналіз традицій, вивчення сучасних

практик і практичну реалізацію, виявився не марним у досягненні поставленої мети, а й у формуванні оригінального дизайнерського бачення.

Результати роботи можуть стати цінним внеском у подальші дослідження дитячої ілюстрації, розвиток освітніх програм у сфері дизайну та популяризацію національного ілюстративного мистецтва на міжнародному рівні. Виконана кваліфікаційна робота продемонструвала не лише творчий потенціал автора, а й сформовані професійні навички графічного дизайнера, здатного реалізовувати проекти на високому художньо-технологічному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамс Ш. Як дизайн спонукає нас думати, відчувати, діяти. Київ : ArtHuss, 2022. 256 с.
2. Карл Е. Дуже голодна гусениця. Харков: Читаріум, 2015. 24 с.
3. Олійник В. Інфографіка як елемент дизайну художньої книги: візуально-семантична роль, особливості верстки. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. Київ, 2022. Вип. 47. С. 186–192. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.47.2022.269638>
4. Олійник В. Українська ілюстрація: Сучасні інтерпретації класичних форм. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Т. 3, № 55. Р. 46-51. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-3-7>.
5. Пелих Н. Козак Кость Лавро малює героїв народних казок. *Хрещатик*. 2002. № 27. URL: http://ababahalamaha.com.ua/uk/Хрещатик_2002-02-22._«Козак»_Кость_Лавро_малює_героїв (дата звернення: 05.05.2025).
6. Пономаренко О.В., Кравченко О.В. Вплив абстрактних ілюстрацій у книжковому дизайні на читача. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 4. С. 33–38. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.4.5>.
7. Bai J., Zhang H., Chen Q., Cheng X., Zhou Y. Technical Supports and Emotional Design in Digital Picture Books for Children: A Review. *Procedia Computer Science*. 2022. Vol. 201. P. 174–180. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.procs.2022.03.025>.
8. Barthélémy J. Delacroix: New and Expanded Edition. Princeton University Press, 2018. 352 p.
9. Batič J., Haramija D. The Role of Illustration in Interpreting a Multimodal Literary Text. *The New Educational Review*. 2018 № 52(2). P.195-205. DOI:10.15804/tner.2018.52.2.15.
10. Bergloff A. The Golden Age of Illustration: The Art of Arthur Rackham. 2022. URL: <https://www.fairytalemagazine.com/post/the-golden-age-of-illustration-the-art-of-arthur-rackham> (дата звернення: 25.04.2025).

11. Best K. Design Management: Managing Design Strategy, Process and Implementation. London : Bloomsbury Publishing, 2015. 256 p.
12. Collins H. Bing's Noisy Day. New York: Harper Collins, 2017. 10 p.
13. Cooke S. Dante Gabriel Rossetti as an Illustrator. URL: <https://victorianweb.org/art/illustration/dgr/cooke.html> (дата звернення: 02.05.2025).
14. Corlett I.J. E Is for Ethics: How to Talk to Kids About Morals, Values, and What Matters Most. New York: Atria Books, 2009. 128 p.
15. Cruikshank G. The Prince, picking up Cinderella's Glass Slipper. URL: <https://victorianweb.org/victorian/art/illustration/cruikshank/fairy19.html> (дата звернення: 26.04.2025).
16. Down The Rabbit Hole. URL: <https://www.camillerosegarcia.com/down-the-rabbit-hole-solo> (дата звернення: 05.04.2025).
17. Eslit E.R. Tales Through a Cultural Lens: Exploring the Global Significance of Cinderella, Snow White, and Sleeping Beauty. 2023. DOI: <https://doi.org/10.20944/preprints202305.0536.v1>.
18. Evaluating Illustrations in Children's Books for High Quality. URL: <https://ecu.pressbooks.pub/childrenslitintro/chapter/evaluating-illustrations-in-childrens-books-for-high-quality/> (дата звернення: 28.03.2025).
19. Explore the Advantages of Illustration Art in Visual Communication Design. *Francis Academic Press*. 2020. URL: https://francispress.com/index.php/papers/2659?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 22.04.2025).
20. Gombrich E.H. The Story of Art. London : Phaidon Press, 2016. 688 p.
21. Greenhoot A.F., Beyer A.M., Curtis J. More than pretty pictures? How illustrations affect parent-child story reading and children's story recall. *Frontiers in Psychology*. 2014. Vol. 5. P. 1–36. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.00738>.
22. Ha S., Kim G., Kwon J. Style Transfer with Target Feature Palette and Attention Coloring. 2021. P. 20. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2111.04028>.

- 23.Houfe S. The Dictionary of British Book Illustrators and Caricaturists, 1800–1914. Suffolk: Antique Collectors' Club Ltd, 1981. 479 p.
- 24.Hudson D. Arthur Rackham: His Life and Work. London : Heinemann, 1960. 180 p.
- 25.João B., Vasco R., Valério R., Diogo G.-S., Bitton Y., Yarom M., Szpektor I., Magalhaes J. Generating Coherent Sequences of Visual Illustrations for Real-World Manual Tasks. *Proceedings of the 62nd Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics*. 2024. Vol. 1. P. 12777–12797. DOI: <https://doi.org/10.18653/v1/2024.acl-long.690>.
- 26.Krasoń K. The Educational Significance of Art – a Report from Experimental Research. *The New Educational Review*. 2017. Vol. 50. P. 159–168. DOI:10.15804/tner.2017.50.4.13.
- 27.Kress G.R., van Leeuwen T. Reading Images: The Grammar of Visual Design. *Journal of Foreign Studies*. 2017. Vol.33, №.6. P. 164-168. DOI: <https://doi.org/10.25073/2525-2445/vnufs.4217>.
- 28.Kurian N. Designing Child-Friendly AI Interfaces: Six Developmentally-Appropriate Design Insights from Analysing Disney Animation. 2025. P. 31. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2504.08670>.
- 29.Kusumajanti W., Arinda A.R., Zulidyana D.R. Symbolism in Three Version Cinderella Stories, an Analysis of Representation (Katharine Pyle, Charles Perrault, and Disney). *International Conference on English Language Teaching (ICONELT 2019)*. 2020. DOI:10.2991/assehr.k.200427.002.
- 30.Lee H.-Y., Jiang L., Essa I., Le P. B., Gong H., Yang M.-H., Yang W. Neural Design Network: Graphic Layout Generation with Constraints. 2019. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.1912.09421>.
- 31.Li J., Yang J., Zhang J., Liu C., Wang C., Xu T. Attribute-conditioned Layout GAN for Automatic Graphic Design. 2020. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2009.05284>.

32. Maria D.A. Sandro Botticelli: The Renaissance Visionary Who Painted the Soul.
URL: https://worldart.news/2024/10/19/sandro-botticelli-the-renaissance-visionary-who-painted-the-soul/#google_vignette (дата звернення 07.04.2025).
33. Marta K. Tales of the Brothers Grimm, Drawings by Natalie Frank. Text by Claire Gilman, Linda Nochlin, Julie Taymor, and an introduction and translations by Jack Zipes. Design by Marian Bantjes. Edited by Karen Marta, Published by Damiani, 2015. 272 p.
34. McCloud S. Understanding Comics: The Invisible Art. New York : Harper Perennial, 2020. 224 p.
35. Mills A. Serious Fairy Tales: The Art of Gustave Doré. Exeter : University of Exeter Press, 2018. 240 p.
36. Monogatari O. The Tale of the Lady Ochikubo. London: Peter Owen, 1970. 275 p.
37. Murray J.D., Ryper W.V., Murry J.D. Encyclopedia of Graphics File Formats: The Complete Reference on CD-ROM with Links to Internet Resources. California. 1996. 1116 p.
38. Nikolajeva M. Reading for Learning: Cognitive Approaches to Children's Literature. Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2018. 232 p.
39. Noble I., Bestley R. Visual Research: An Introduction to Research Methodologies in Graphic Design. Switzerland: AVA Publishing SA, 2016. 194 p.
40. Nurhaliza D., Puspitasari D., Rosyid O. Visual Discourse Analysis of "Cinderella 2021": Exploring Gender Roles, Cultural Elements, and Societal Perspectives. *Dinamika Bahasa Dan Budaya*. 2024. Vol. 19, № 2. P. 56-71. DOI: <https://doi.org/10.35315/bb.v19i2.9829>.
41. Ou, P., Zhang, X. The influence of the Chinese Cinderella ("Yeh-Shen") on the evolving image of Cinderella in the West. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2023. Vol.10, №1. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-023-02375-6>.

42. Pak J. Differences in images of Alice in Wonderland. URL: <https://rockwellcenter.org/student-research/differences-in-images-of-alice-in-wonderland/> (дата звернення: 03.05.2025).
43. Parson L.T. Cinderella's Transformation: From Patriarchal to 21st Century Expressions of Femininity. *Study and Scrunity Research on Young Adult Literature*. 2021. Vol.5, №1. P. 85-108. DOI: <https://doi.org/10.15763/issn.2376-5275.2021.5.1.85-108>
44. Perrin S. Jean Honoré Fragonard (1732–1806). URL: <https://www.metmuseum.org/essays/jean-honore-fragonard> (дата звернення: 09.05.2025).
45. Ruskov M. Grimm in Wonderland: Prompt Engineering with Midjourney to Illustrate Fairytales. *19th Conference on Information and Research Science Connecting to Digital and Library Science*. 2023. Vol. 3365. P. 180-191. DOI:10.48550/arXiv.2302.08961.
46. Salisbury M., Styles M. Children's Picturebooks: The Art of Visual Storytelling. London : Laurence King Publishing, 2012. 192 p.
47. Selznick B. The Invention of Hugo Cabret. New York : Scholastic Press, 2007. 533 p.
48. Steptoe, J. Mufaro's Beautiful Daughters: An African Tale. New York: Lothrop, Lee & Shepard Books, 1987. 32 p.
49. Swaby G. The Connection Between Visual Art and Literature: A Multisensory Exploration of Storytelling. URL: <https://www.redital.com/2023/the-connection-between-visual-art-and-literature-exploration-of-storytelling/> (дата звернення: 05.05.2025).
50. Tan S. The Arrival. Sydney : Lothian Books, 2007. 128 p.
51. The Life Cycle of a Design Research Object. URL: <https://fredvanamstel.com/talks/the-life-cycle-of-a-design-research-object> (дата звернення: 10.04.2025).
52. The New York Public Library. Arthur Rackham's original illustration for Cinderella. URL:

<https://www.nypl.org/events/exhibitions/galleries/childhood/item/5479> (дата
звернення: 18.04.2025).

53. The White Ravens 2014. Munich: Internationale Jugendbibliothek, 2014. 113 p.
54. Tufte E.R. Beautiful Evidence. Cheshire, CT : Graphics Press, 2015. 213 p.
55. Walker S. Designing with Society in Mind: Introduction to Design Thinking. London : Routledge, 2017. 220 p.
56. Wang R. Application of Augmented Reality Technology in Children's Picture Books Based on Educational Psychology. *Frontiers in Psychology*. 2022. Vol. 3, №. 24. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.782958>.
57. Wang X., Oxholm G., Zhang D., Wang Y.F. Multimodal Transfer: A Hierarchical Deep Convolutional Neural Network for Fast Artistic Style Transfer. 2016. P. 9. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.1612.01895>.
58. What is the Importance and Impact of Illustrations in Children's Books? URL: https://www.ajsp.net/research/What_is_the_Importance_and_Impact_of_Illustrations_in_Children%5C%27s_Books.pdf (дата звернення: 30.03.2025).
59. Woźniak M. The Power of Imagination. Polish Illustrations of Fairy Tales in the Communist Period (1945-1989). 2019. P. 119-142. DOI: <https://doi.org/10.4000/edl.1613>.

ДОДАТОК А
Завершені розроблені ілюстрації

Рис. А.1. Домашні обов'язки Попелюшки

Рис. А.2. Поява хрещеної феї

Рис. А.3. Чарівна поява

Рис. А.4. Опівнічна втеча

Рис. А.5. Доказ з кришталю

ДОДАТОК Б

Розвороти книги з ілюстраціями

В одного чоловіка померла дружина, й він одружився вдруге з удовою, такою чванливою та гоноровитою, якої, відколи світ світом, ніхто й не бачив.

Вона мала двох дочок, теж чванливих і гоноровитих.

А в чоловіка була своя дочка, теж чванливою та ніжна — вся в матір, найкращу жінку в світі.

Не встигли відсвяткувати весілля, як матишка вже показала свою лиху владу. Вона зневадила пасербицю за її красу, бо поряд з нею її власні дочки здавалися ще огиднішими.

Отож матишка й загадувала дівчині робити найбруднішу роботу в домі — мити посуд, прати одіжку, прибирати кімнати.

3

Спала дівчина аж під самісіньким дахом, на горищі, на блазенькому солом'янику, тоді як сестри її жили в розкішних покоях з м'якими постелями та дзеркалами, що в них бачили себе з голови до п'ят.

Бідолашна дівчина покійно терпіла всі кривди й не наважувалася жалітися батькові — той однаково вилаяв би її, бо в усьому корився своїй лихій дружині.

Упоравшись з роботою, дівчина йшла в куток і сідала просто на попід, натрушений біля каміна. Тому всі в домі звали її Чорногузкою. А менша сестра, не така лиха, як старша, прозвала її Попелюшкою.

Та навіть у лахмітті і в погоні Попелюшка була куди гарніша за своїх сестер, хоч ті й ходили в пишних шатах.

Якось син короля, молодий та голий принц, улаштував бал і запросив на нього всіх знатних людей королівства. Навіть дві панночки теж дістали запрошення, бо їх мали за поважних осіб у тій країні.

Почалися клоцоти й турботи треба ж було приготувати сукні й оздобити та вибрати зачіски, які їм були б найбільше до лиця.

А Попелюшці додалося роботи — прати й прасувати білизну для сестер, крохмалити їм комірці та манжети.

Сестри тільки про те й говорили, як би краще вбратися, і без ушину крутилися перед дзеркалами, вибираючи й примірюючи свої сукні.

— Я, сказала старша, вберусь в сукню з червоного оксамиту й почеплю оздобу, які мені привезли з Англії.

— А я, — мовила менша, — вберусь в буденну сукню, та зате надіну накидку, гаптовану золотими квітами, й діамантове намисто — такого ні в кого немає!

Вони замовили наймодніші капелюшки, накупили найдорожчих парфумів і пудри.

Влягнувшись, покликали Попелюшку подивитися — адже вони знали, що в неї хороший смак.

Дівчина дала сестрам мудрі поради і навіть запропонувала за-

4

Рис. Б.1. Домашні обов'язки Попелюшки

чесати їх. Ті залюбки погодилися. Поки вона їх зачісувала, сестри спитали:

— А ти, Попелюшко, хочеш поїхати на бал?

— Ой, сестриці, не смійтеся з мене! Чи ж мені личить там бути?

— Ай справді, всі сміялися б, якби побачили на балі Чорногузку!

Якось інша дівчина за такі слова, певно, зіпсувала б злим сестрам зачіски. Але Попелюшка була добра та незлобива і зачесала їх так гарно, що кращого годі було й бажати.

Сестри два дні майже нічого не їли, крутилися перед дзеркалами і весь час роздивлялися — чи не схудли, бува, і чи не треба ще тугіше зашнурувати їх, — адже вони хотіли бути тонесенькими та стрункими.

Аж ось щаслива мить настала. Сестри з матір'ю сіли в карету й поїхали на бал.

Попелюшка довго стояла під брамою й сумно дивилася їм услід.

Коли ж карета зникла з очей, дівчина сіла на ганку й гірко заплакала.

Раптом, прямо перед її очима, з'явилася її хрещена мати — фея.

Побачивши, що дівчина вмивається сльозами, вона спитала:

— Що сталося?

— Я хотіла б... хотіла б... — мовила Попелюшка й заплакала так гірко, що не могла більше додати й слова.

— Ти хотіла б поїхати на бал, аякеж? — спитала чарівниця.

— Авжеж! — відповіла Попелюшка, схлипуючи. — Дуже, дуже хотіла б.

То не плач, усе буде добре, — мовила чарівниця. — Якщо ти будеш слухляною дівчиною, я зроблю так, що ти поїдеш туди.

Вона вийшла з Попелюшкою на подвір'я і наказала:

Піди на город і принеси мені найкращий гарбуз!

Попелюшка побігла на город, знайшла найкращий гарбуз, зірва-

5

ла його та принесла хрещеній матері, й гадки не маючи, як цей гарбуз допоможе їй поїхати на бал.

Чарівниця розрізала гарбуз, вибрала насіння, вдарила по ньому своєю чарівною паличкою — і в ту ж мить гарбуз перетворився на розкішну визолочену карету.

Потім вона заглянула в мишачу пастку й побачила в ній шестеро мишей.

Вона звеліла Попелюшці відчинити пастку.

6

Рис. Б.2. Поява хрещеної феї

Миші одна по одній вибігали з неї, чарівниця доторкалася до кожної своєю чарівною паличкою, і кожна миша оберталася на чудового коня.

Отак з'явилося шестеро гарних коней, мишачо сірих у яблуках. Тепер черга була за кучером.

— Піду гляну на щурячу пастку, — сказала Попелюшка, — може, туди ввіймався щур? От і був би нам кучер.

— Чудово, — мовила хрещена мати, — піди глянь.

Попелюшка принесла щурячу пастку — там сиділо три великі щури.

Фея вибрала найбільшого, старого, з довгими сивими вусами й доторкнулась до нього своєю чарівною паличкою. Мить — і товстелезний кучер-вусань уже стояв перед ними.

Потім хрещена мати сказала Попелюшці:

— Піди по в садок — там біля крипиці ти знайдеш шість ящірок. Принеси їх мені.

Попелюшка принесла ящірок, і чарівниця обернула їх на шістьох лакеїв у строкатих ліверях; вони стрибнули на приступку позад карети, та так спритно, ніби за своє життя нічого іншого й не робили.

Тоді фея сказала:

— Ну ось, Попелюшко, тепер ти маєш у чому їхати на бал. Ти рада?

— Авжеж! Тільки як же я поїду туди в цьому лахмітті? — зітхнула дівчина.

Чарівниця доторкнулася до Попелюшки своєю паличкою, і враз її драмка перетворилася на розкішну сукню, гаптовану золотом, сріблом і самоцвітами.

Ще дала чарівниця дівчині пару кришталевих черевичків, таких прекрасних, що кращих не було ні в кого у світі.

Радісна та весела, сіла Попелюшка в карету.

На прощання хрещена мати наказала їй над усе пам'ятати, що вона може залишатися на балі тільки до півночі, бо опівночі всі чари зникають: карета знову стане гарбузом, коні мишами, ла-

і — ящірками, кучер — щуром, а її розкішна сукня обернеться благенькою драмкою.

Попелюшка пообіцяла, що так і зробить.

Вона поїхала до королівського палацу, не тямлячи себе від щастя.

Принц, якому доповіли, що приїхала якась незнайома принцеса, вийшов її зустріти. Він подав їй руку й повів до зали, де зібралися гості.

6

7

Рис. Б.3. Чарівна поява

На другий день сестри знову поїхали на бал, і Попелюшка теж, вбрана цього разу ще розкішніше.

Принц не відходив од неї ні на хвилину і раз у раз говорив їй ніжні слова.

Дівчині було так хороше, і вона так широко веселилася, що геть забула про наказ хрещеної матері, їй здавалося — до півночі ще ждати і ждати, як раптом годинник почав бити дванадцять.

Попелюшка схопилася з місця й побігла з легкістю лісової кізки.

Принц кинувся за нею, але марно.

На сходах Попелюшка загубила один із своїх кришталевих черевичків, і принц шанобливо підібрав його.

Він підбіг до брами і спитав у вартових, чи не бачили вони, куди поїхала юна принцеса.

Але вартові відповіли, що нікого не бачили, крім хіба що якоїсь убогої дівчини, більше схожої на селянку, аніж на принцесу.

Не почувши нічого втішного, принц сумно повернувся до палацу. Він думав тільки про те, як розшукати чарівну втікачку.

А Попелюшка прибігла додому зовсім задихана, без карети, без лакеїв, у своїй старій, подертій сукні. Нічого не залишилося в неї від її розкішного вбрання — тільки один черевичок.

Коли сестри приїхали з балу, Попелюшка спитала, чи була там сьогодні прекрасна незнайомка.

Вони сказали, що була, але зникла, тільки по почало бити північ, і зникла так швидко, що навіть загубила свій соболевий черевичок, та такий гарний, що кращого ніколи не було ні в кого у світі. А принц підібрав черевичок прекрасної незнайомки і лише на нього й дивився, бо, певно, дуже заховався в принцесу.

Вони сказали правду: принц і справді полюбив красуню.

За кілька днів він звелів привселюдно, під звуки фанфар, оголосити, що одружиться з тією дівчиною, на яку прийдеться соболевий черевичок.

Принцові посланці поїхали по всій країні і міряли черевичок спершу принцесам, потім герцогиням, тоді всім дівчатам з вель-

10

11

Рис. Б.4. Опівнічна втеча

можних родин, але все було марно.

Нарешті принесли черевичок і двом Попелюшчиним сестрам.

Та що вони не робили, як не старалися — не взули черевичка, бо він не налазив на їхні ноги.

Тоді Попелюшка, яка відразу впізнала свій черевичок, сказала сміючись:

— А дайте-но й мені поміряти — може, на мене налізе?

Сестри зареготали й почали глузувати з неї.

Але принцв посланець пильно глянув на Попелюшку, побачив, яка вона гарна, і сказав:

— Так, хай і вона спробує — адже мені наказано міряти черевичок усім дівчатам.

І він поміряв черевичок на її маленьку ніжку.

І диво! — черевичок узався так швидко та легко, ніби ніжка тільки того й чекала!

12

Сестри здивувалися, але коли Попелюшка вийняла з кишені другий такий самий черевичок і наділа його на другу ніжку, вони аж уклалися на місці.

Раптом з'явилася чарівниця, доторкнулася своєю паличкою до Попелюшного вбрання, і воно перетворилося на прегарну сукню, ще розкішнішу, ніж та, в якій дівчина була на балі.

Сестри впізнали в Попелюшці ту красуню, що приїздила в королівський палац.

Вони кинулися їй до ніг і благали вибачити за те, що зле з нею поводитись і кривдили її.

Попелюшка підвела їх і сказала, що вибачає їм од щирого серця і просить наперед завжди її любити.

Потім Попелюшку повезли до палацу, і принц побачив, що вона ще краща, ніж раніше.

За кілька днів справили весілля.

А Попелюшка, така ж добра, як і вродлива, взяла сестер у палац і незабаром видала їх заміж за двох молодих вельмож.

13

Рис. Б.5. Доказ з кришталю

ДОДАТОК В

Результати апробації проєкту

ОСВІТНЯ ДЕКЛАРАЦІЯ
про результати навчання, здобуті шляхом інформальної освіти

Розділ I. Загальні відомості.

1. Усик Катерина Артурівна
(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) заявника)
2. Здобувач першого (бакалаврського) рівня
(першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівня)
3. Мета звернення: визнання результатів інформального навчання
4. Графічний дизайн
освітня програма, за якою заявляється про визнання результатів навчання
5. Комплексне дизайн-проектування
освітній компонент, на зарахування якого претендує заявник
6. Підтвердження участі у події «Poster Challenge», організованій кафедрою візуальної комунікації Інституту мистецтва та дизайну Університету комісії національної освіти (Польща), березень 2025 р.
(додаткові відомості*)

Даю згоду на обробку моїх персональних даних та на перевірку інформації щодо проходження інформального навчання: Усик К. А.

Рис. В.1. Освітня декларація про підтвердження участі у події «Poster Challenge»

Рис. В.4. Ілюстрований постер на тему «Inflammatory»

Рис. В.5. Монохроматичний постер на тему «Old wives' tales»

Рис. В.6. Иллюстрований постер на тему «Against the current»